

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆ

KARNATAKA LEGISLATIVE ASSEMBLY

ದಿನಾಂಕ ೨೭ನೇ ಸೋಮವಾರ ಜನವರಿ ೧೯೮೬, ಮಾಘ ೭, ೧೯೦೭ ಶಕ

ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿರುವ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಸದನವು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೧-೦೦ ಘಂಟೆಗೆ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿತು.

[ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ (ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹಯ್ಯ) ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರೂ]

ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ವರದಿಗಾರರ ಅಭಿಲೇಖನಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಂಜೂರದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ವರದಿಗಾರರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಅವರು ಬರದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಮಂಜೂರ ಹೂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಮಂಜೂರಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು, ಅವರ ಈ ಬಡ್ತಿಗೆ ಇವೊತ್ತಿನದಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಗ್ರೇಡ್ ಟು ಗೇಜೆಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲ ಮುಗಿಯಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಇವರ ಬಡ್ತಿ ವಿಷಯ ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ವಿನಯದಿಂದ ತಿಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಇವೊತ್ತು ವರದಿಗಾರರು ಇಲ್ಲದೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ. ವರದಿಗಾರರು ಕೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದೆ ೧೯೮೧ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರೂ ಕೂಡ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಈ ಮನೆಗೆ ಹಲವಾರು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು ಬಂದಿದ್ದರೂ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ಬಿ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡರು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥರವರು ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗವಾಸಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಬಂದಂತಹ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಗಮನಹರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ವರದಿಗಾರರು ಸಭಾಪತಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿದರಂತೆ, ಅವರೂ ಸಹ ಆಗಲಿ ನೋಡೋಣ, ಹಾಗೆ, ಹೀಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಮತ್ತು ಶಾಸಕಾಂಗ ಬೇರೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮಂಡಲಿ ಕೂಡ ಇದೆ. ಆ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ನೇತೃತ್ವದ ಸಭಾಪತಿಗಳೂ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಒಬ್ಬನ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ವರದಿಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಯಾವೇಳಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ವರದಿಗಾರರು 'ಬಿ' ವರ್ಗದವರು ನೌಕರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಬಿಹಾರ್,

ಅಸ್ಸಾಂ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ, ಈ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ವರದಿಗಾರರು ಮೊದಲನೇ ದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಒರಿಸ್ಸಾ ರಾಜ್ಯಾನ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ, ಗುಜರಾತ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ವರದಿಗಾರರು ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅಯಾಂ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ೧೦೦ ರಿಂದ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ವಿಶೇಷ ವೇತನವನ್ನೂ ಸಹ ಇವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷ ವೇತನ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆವಿಗೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಗಮನಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಅವರು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ವರದಿಗಾರರಿಲ್ಲದೆ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುವುದು ? ಇವೊತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರವರ ತಪ್ಪು ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೀರಿ. ತಾವೇ ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿಲ್ಲವೆಂದು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆದರೆ ಹೇಗೆ ? ಇವೊತ್ತು ಯಾರು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇವೊತ್ತು ವರದಿಗಾರರು ಇಲ್ಲ. ಟೀಗೆ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಇವೊತ್ತು ಸಭೆಗೆ ರಷ್ಯನ್ ನಿಯೋಗ ಏನು ಬರುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ಅಪ್ರಿಕನ್ ನಿಯೋಗ ಎಂದು ಬರೆದರೆ ಗತಿ ಏನು ? ನನಗೆ ಇದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಯಾರು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ವರದಿಗಾರರು ಇಲ್ಲದೆ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬರುವವರೆಗೆ ಸಭೆ ಎಷ್ಟು ನಡೆದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು, ಅಥವಾ ಏನಾದರೂ ಪದ್ಧತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೆಂಮನೆ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಅಧಿಕೃತ ವರದಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ Tape record is not an official record. ಅದನ್ನು ಕೌಂಟರ್ ಚೆಕ್‌ಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟಿರುವುದು. ಅಫೀಷಿಯಲ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇದು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇವೊತ್ತು ಸಭೆಗೆ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಮಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ವರದಿಗಾರರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಕಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವ ಜನ ಅಲ್ಲ. ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿದಿನ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಜನ ಅವರಲ್ಲ. ನೋಡಿ. ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವವರು ಹೆಡ್ ಫೋನ್ ಅನ್ನು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಏನೂ ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಎದುರುಗಡೆ ಕುಳಿತಿರುವವರು ಯಾರು ವರದಿಯನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಹೇಗೆ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ತಾವು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇಲ್ಲೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. “ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು ಅವರು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಭರಪೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ನಾನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವೈ. ಕಿರಾನಾಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾಗ ವರದಿಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಇದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

“ನಮ್ಮ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ವರದಿಗಾರರಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈಗ the question of granting higher scale of pay (Class II) ೭೫೦ ರಿಂದ ೧೫೫೦ (ಇಂದಿನ ವೇತನ ಶ್ರೇಣಿ ೧೫೫೦-೧೯೫೦) ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನು ತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಇವೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಖಾತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ”

27TH JANUARY 1986

ಎಂದು ೧೯೮೦ರಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲದೆ ಹಿಂದಿನ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುವ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್ ರವರು, ಶ್ರೀ ಡಿ. ಬಿ. ಚಂದ್ರಗೌಡರು, ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಕನೆಯ ಸಭಾಪತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಹಮಾನ್ ಖಾನ್‌ರವರು ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ೨೦ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರರವರೂ ಸಹ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ. —

‘ವಿಧಾನಮಂಡಲ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಬೇರೆ ಅದಮೇಲೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ’

ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರರವರು ಜಾರಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟರು. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು ಸಭೆ ಸೇರಿದ್ದರೆ ? ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಏನು ಮಾಡಿದರು ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ವಾಗಿದೆಯೇ ? ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದ್ದರೆ ಏನು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಸೇರೇ ಇಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರೇ, ಈಗ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರವಾದ ಮೇಲೆ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ಏನು ಇಲ್ಲಿ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅದೇ ಅಫೀಸಿಯಲ್ ರೆಕಾರ್ಡ್. ಇಲ್ಲಿ ಪರದಿಗಾರರು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ನೋಡಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಕಡೆ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಅಫೀಸಿಯಲ್ ಆಗಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಲೇ ಬೇಕು ಈಗ ಆಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು. It is not the Official record at all. You cannot conduct meeting at all. Let me know what is the position? What is your Ruling? ನಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಈ ವಿಷಯ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇಡ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ಈ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲವನ್ನಾದರೂ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪರದಿಗಾರರು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅವನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು ? ಅದು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಸಭೆ ನಡೆಸಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ. — ಆದುದರಿಂದ ಸಭೆಯನ್ನು ಅರ್ಧಗಂಟಿ ಕಾಲ ಮುಂದೂಡಿ, ಅನಂತರ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸದನ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಪರದಿ ಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಮುಂದೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಿ. ಈ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಅಫೀಸಿಯಲ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಪರದಿಗಾರರ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಬಹುಶಃ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ಸ್ಪೀಕೋಗ್ರಾಫರನ್ನು (ಪರದಿಗಾರರನ್ನು) ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ದುಡ್ಡು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಏನೂ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗದೆ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್

ಕೊಡಿ. ಅರ್ಥಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಈ ಸದನವನ್ನು ಮುಂದೂಡಿ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಸೇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನವರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಿದೆ ತಾವು ಹೇಗೆ ಸಭಾ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ ? ಅಥವಾ ಒಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಅನ್ನು ಕೊಡಿ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಸಹ ಅಫೀಷಿಯಲ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುತ್ತದೆಂದು. ವರದಿಗಾರರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬೇರೆ ಸ್ಪೆಷೀಯಲೈಸರ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಖಜಾನೆಗೆ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾಗುವುದು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಸದನವನ್ನು ಅರ್ಥ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಮುಂದೂಡಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹಾಗೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಜೊತೆ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇರುವಂತಹ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೇ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಸಂಬಳ ಸವಲತ್ತು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಹೊರಗೆ ಇರುವಂತಹ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರೀ ನೌಕರರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿತೇ ಎನ್ನುವಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ತಾವು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಇಪ್ಪತ್ತೇ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಹಾರ ಕಂಡುಬಿಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೇಳಿ, ಕೇಳಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಲ ಬೇಡಿಕೆ ಇಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಿ ಇದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಪಡಿಸಿ, ಅವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಜವರ್ಧನ್.—ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಬೇರೆ ಸಮಯ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಿ. ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಮುಗಿಯಲಿ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಲವನ್ನು ವ್ಯಯ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಯಾರು ? Tape recorder is not an official record. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತಾವು ಓದಿ ಹೇಳಿ ನನಗೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದು ಅಫೀಷಿಯಲ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಅಲ್ಲ ಎಂದು. ಈ ಸದನ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಎಂಟು ದಿವಸದಿಂದ ಒಂದು ತರಹ ತಕರಾರು ಜರುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊದಲೇ ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿವಸ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡಿದರು ಪುನಃ ಒಂದು ವಾರದಿಂದ ಅಂತರ ದಿನಾಂಕ ೨೩ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಪುನಃ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಪುನಃ ಏನೋ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಯಿತೆಂದು ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದದನ್ನು ಓದಿದ್ದೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವೆರಿಲ್ಲ ಈಗ ಸ್ಪೀಕರ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ...

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಈಗ ಹೇಗೆ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ನಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಅದನ್ನು ಡಿಕ್ಲೇಷನ್ ತರಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಅಥವಾ ಅದು ಅಟೋ ಫಾಟಿಕ್ ಆಗಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದು It cannot be an official record, ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡದೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ? ಏನಾದರೂ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕಲ್ಲವೇ ? ತಾವು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ತಾವು ಏನಾದರೂ ಬೇರೆ ರಿಪೋರ್ಟರ್ ಅನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಅಲೇಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸ್ಟೈಕ್ ಮಾಡುವವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ ಎನ್ನುವುದಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ಟೈಕ್ ಮುರಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಚ್ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಐವೇನ್‌ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ರಿಪೋರ್ಟರ್ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಬೇಪ್‌ರಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ರಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದು ಸರಿಯೆಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಿ ಅಮೇಲಿ ನೋಡೋಣ ಎನ್ನುವುದು. ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ, ನಾನು ತಮಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು ಇಷ್ಟೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸದನವನ್ನು ಆಡ್ವರ್ಸ್ ಮಾಡಿ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಕೇಳೋಣ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಲಾದ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು, ಶ್ರೀ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು, ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರು, ಶ್ರೀ ಅಡ್ವಂತಾಯರವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎರಡು. ಒಂದು ಪರದಿಗಾರರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅದರ ಮೆರಿಟ್ಸ್ ಆರ್ಟಿಮೆರಿಟ್ಸ್, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಯಾವುದು, ಬಿಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಯಾವುದು. ಪೂರ್ತಿ ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅಥವಾ ಒಪ್ಪಬೇಕು ಎನ್ನುವ ತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರ. ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ರಕಾರ್ಡ್ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲ ಮುಗಿಯಲಿ ಅಮೇಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದು. ಅದೂ ಕೂಡ ರಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ತಾವು ಅಡ್ಡಿದೀರಿ. ಈಗ ಅದೂ ಕೂಡ ರಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಪರದಿಗಾರರಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪರದಿಗಾರರಿದ್ದಾರಾದರೆ ಅವರನ್ನು ತಂದು ಇರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ರಕಾರ್ಡ್‌ಗೆ ಅಪ್ಪಿಕೆಯಲ್ ಆಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಆ ಕಡೆಯ ಇಲ್ಲಿವೇ ಈ ಕಡೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ರಕಾರ್ಡ್ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ. ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಮಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ರಕಾರ್ಡ್ ಆಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆ ರಕಾರ್ಡ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಏನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅದು ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ನೋಡುತ್ತದೆ. ರಕಾರ್ಡ್ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರೇಡಿಯೋ, ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಇನ್ನೂ ಏನೇನು ಇದೆ ಇವೆಲ್ಲದರಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಗೋಡೆ ಬಳಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಅಲ್ಲ. ಈ ಕಲಾಪಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಾಗತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರವಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಇವತ್ತು ರಕಾರ್ಡ್ ಆಗಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾವು ಮಾತನಾಡಿದ ಪದಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅವರು ಮುಪ್ಪುರ ಹೂಡಿದ್ದರಿಂದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಏನೋ ತೊಂದರೆಗಳು ಇರಬಹುದು ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಏನಿವೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ರಿಫರನ್ಸ್ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರವಿರಬಹುದು. ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ವಿಂಗ್ ಏನು ಇದೆ ಇದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಇಲಾಖೆಯೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದೆ. ಇಿ ರೂಪಾಯಿ ೧೦ ರೂಪಾಯಿಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ಆ ಫೈಲ್ ಎಫ್.ಡಿ.ಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದು ಫೈಲ್ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಇಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಿಚಾರವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯ, ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಈ

ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ಆ ಸದನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇರಬಹುದು, ತಮಗೆ ಆ ಅಧಿಕಾರ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಶಾಸಕರಿಗೆ ಬರೀ ಘೋಷಣೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ, ಕಾರ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅದು ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹಣ ಎಂದು ಲೆಜಿಸ್ಲೇಷನ್‌ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಭಯ ಸದನಗಳ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ತಮಗೆ ಯಾರು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೋ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ, ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರವರು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾಗ ರೀಲರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರು ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಖಾತೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂಬ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಅವರು ಸಂಸದೀಯ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾಗ ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದರೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ. ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಖಾತೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಅಷ್ಟೂರನ್ನೇ ಆಗುತ್ತದೆ. That becomes an assurance.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ತಾವೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲಿ ಏನೂ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ನೀವು ಹೇಳುವುದೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಬಿಡು ? ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಈಗ ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಅದು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ನಿಮ್ಮ ವಾದದ ಪ್ರಕಾರವೇ ಇಷ್ಟರತನಕ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಿದ್ದು ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ವಾದದ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಏಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಮಪ್ಪ.—ನಾವು ಕೇಳುವಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನೀವು ಹೇಳುವ ಉತ್ತರ ಏನು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಹೇಳಲಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ೩೩೬, ೩೩೭, ೩೩೮ರ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದಾನಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ನಡವಳಿಕೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನೋಡಿ. ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲವೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ವರದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಈ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದು ೧೯೪೧ರಲ್ಲಿ. ವಿಚಾರವನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ರೆಕಾರ್ಡ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗೆ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕಲಾಪ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತೀರ್ಪು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾವು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಖಿತಿರ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಅವರು ಇದು ಅ ಫಿಷಿಯಲ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೋರ್ಟ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಅವರು ಈ ರೀತಿಯ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರರವರು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಚಾರ ವಿತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ.—ನಾನು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಅಫಿಷಿಯಲ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಮನೆಯ ಪ್ಯೂಸಿಡಿಂಗ್ಸ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಆದಂತೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಎಲ್ಲಿಂದ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದರೆ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯದು ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್ Tape recording is receivable evidence and can be treated as evidence ಈ ರೀತಿ ಇದೆಯೆಂದು ವಿ.ವಿ. ಗಿರಿಯವರ ಕೇಸ್‌ನ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಪಿಟಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. That is the latest decision of the Supreme Court. Barring that, if there is any other decision of the Supreme Court, it is binding on all of us. Without much debate, if you can produce that decision, it is binding on all of us. Let us see. That is what I said.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ನಿಯಮಗಳು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಪೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡಲಿ. ಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ರೀತಿ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ಯೂಸಿಡಿಂಗ್ಸ್ ನಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಮಾಡಿ. ಎಲ್ಲಿಯೇ ಆದರೂ ಸರಿಯೇ, ಅಫಿಷಿಯಲ್ ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಆಗಬೇಕು. ನಾವು ಈಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಎಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ವಿ.ವಿ. ಗಿರಿಯವರ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಗಿದ್ದು ಎಂದು ೧೯೮೩ರಲ್ಲಿ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಖಿತಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆಂದು ಕೆರಕ್ಟರಿ ನೋಡಿ. ಯಾವ ರೀತಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಪರದಿಯು ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಸಭೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉಪವೇಶನದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪೂರ್ಣ ಪರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಬಹುದಾಂಥ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಜ್ಞಾತವಾಗಿ ಆ ಪರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಬೇರೆ ಭಾಗವನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು weakest type of evidence ಅನ್ನುತ್ತೇ ತೀರ್ಪು ಇದೆ. ಇದು ಕೋರ್ಟ್ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಈ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಪದವನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಅಥವಾ ಅನ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಸರಿಯಾಗಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ರೆಪರ್ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ಒಂದು ಸಾರಿ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ನೋಡಬಹುದು. ಹಲವಾರು ಸಾರಿ ಬರೆದಿರುವುದನ್ನೇ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಬರೆದಿದ್ದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಸರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಿ ಜಾಸ್ತಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ಇವತ್ತು ೩೩ರಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ಆ ವಾಕ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವುದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ, That matter is very much silent in this book. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ನಾವು ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ನೆಂಬಿಕೊಂಡು ಯಾವ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾವು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಏನು ಬರವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ, ಅದು ಟ್ರಿಜರಿಲೆಂಜ್ ಇರಬಹುದು. ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯಸ್ ಇರಬಹುದು, ಅದರ ಮೇಲೆಯೇ ಅವಲಂಬಿಸುವುದು. ಅದನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಯನ್ನು ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಲರರಿನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದ್ದು ಅದು ಅಂದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆಮೇಲೂ ಕೂಡಾ ಲರರಿಂದೂ ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಓದಿದ ಹಾಗೆ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರೆಹಮಾನ್ ಖಾನ್‌ರವರು ಮೇಲ್ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೂಡಾ ೨೨-೩-೧೯೮೪ರಲ್ಲಿ ಪಾನವಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ೨೦-೩-೧೯೮೪ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮೇಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ವರದಿಗಾರರ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಭರವಸೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ತಾ. ೨೦-೩-೧೯೮೪ರಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇದೆ.

ಇವತ್ತು ಇರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಏನು? ಅವರು ಇವತ್ತು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡು ತ್ತೇವೆಂದು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ ಇತ್ತು. ಸುಮಾರಾಗಿ, ಲರನೇ ಸಾಲಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೮೨-೮೩-೮೪-೮೫ ಹೀಗೆ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಬಂದಿದೆ. ಸುಮಾರಾಗಿ ನನಗಿನ್ನೂ ತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಇವರು ಹೇಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಶಾಖೆ ಅಥವಾ ಅರ್ಥ ಶಾಖೆ ತನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಕೂಡ ಕೂಡಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಇದೆ ತಾವು ಮಾತನಾಡಿ ಏಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಗಾಂಧಿ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಆದರೆ, ಇದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ವರದಿ ಕೂಡ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಾವು ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನ್ನು ಆದಿದರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಲ್ಲ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮಗಳ ಭಾವನೆ ಇದು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ, ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಾವನೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಈಗ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾರೆ. ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗ್ ಪ್ರಕೆ ಮಾಡುವಂಥ ಅಧಿಕಾರ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ...

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ. — ಸ್ವಾಮಿ ಈಗ ನಾನು ಮಾತನಾಡಿರುವ ವಿಷಯ ಏನಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾಪಿ ಬೇಕು. ದಯವಿಟ್ಟು ಕೊಡಿಸಿಕೊಡಿ. ನನಗೆ ಕ್ಯಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ? ಕಾಪಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ. — ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು, ಕಾಪಿ ಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ? ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಸೈನೋಗ್ರಾಫರ್ ಬರೆದುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು

ಕಂಪೇರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ಕಾಪಿ ಬೇಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ?

(ಗೊಂದಲ)

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.— ವರದಿಗಾರರಿಲ್ಲದೆ ಹೇಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.— ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಕೂಡ ಇದೆ. ನಮಗೆ ವರದಿ ಬೇಕೆಂದಾಗ ಕಕ್ಷಣ ವರದಿ ಕಾಪಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೋತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? That is not the correct procedure. ಅಜೆಂಟ್ ವರದಿ ಬೇಕೆಂದಾಗ ಟೀಪ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನೋಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸದನವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ, ಸ್ಪೀಕರ್ ಬೋರ್ಡ್ ಇದೆ, ತಾವು ಕುಳಿತು ಬೇಗ ಸದನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬಗ್ಗಿ, ಅದನ್ನು ಸದನವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು. ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸೋಣ ಅವರು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಟೀಪ್ ಕೇಳುವುದು, ಮತ್ತೊಂದು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದರ ಕೂಡ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿದ್ದು ಕಾದಿದ್ದಾರೆ ರೀಟಿಂಗ್ ರಿಂದ ರೀಟಿಂಗ್‌ವರೆಗೆ ಇದು ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಅದರ ಗ್ರಿವೆನ್ಸ್‌ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸರಿ ಎಂದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

SRI S. Bangarappa.— Sir, we cannot depend upon the tape-recording. That is not the official record, ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ, ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಕೂಡ ಅಫೀಸಿಯಲ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಎನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ನಾವು ಬಹುತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ ಆಗಲಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಲೋಕಾರ್ಥ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಗ್ರಂಥ "ಕಾಲಿ ಆಂಡ್ ಶಕ್ಟರ್ ಬರೆದಿರುವಂಥ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರಾಸೀಡರ್" ಪುಸ್ತಕ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಗೊಂದಲ ಹೋಗಬಹುದು. ವರದಿಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

"A verbatim record of everything said in the House is reported by the official Reporters, except certain words, phrases and expressions, if any, ordered by the Speaker to be expunged from the proceedings of the House."

"Reporters record the proceedings singly, in relays or turns of ten minutes each. Since the floor language is normally either English or Hindi, there is always an English and a Hindi Reporter on duty in the Chamber for taking down verbatim the proceedings of the House. The Question Hour and the proceedings that follow thereafter for about half an hour or so—when adjournment motions, privilege issues etc., are brought forward—involve strain and Reporters, therefore, take turns of five minutes each. The five-minute relay is also observed towards the end of the day."

I don't want to read the entire thing.

"Proceedings of the House are forthwith transcribed by the Reporters on stencils. In transcribing their notes the Reporters have to be mindful of the grammar, sense and form of presentation. The Chief Reporter co-ordinates the transcripts of the various reporting turns and edits them with a view to ensuring that they are complete and accurate."

Verbatim Report recorded by the Reporters alone is an official record, not the tape recording.

"Arrangements exist in the House for simultaneous tape recording of the entire proceedings. This helps Reporters to ensure correct transcription. Sometimes, it so happens that several members start speaking at the same time, making it difficult for reporters to take down all that is spoken, on such occasions, tape recordings come handy, for reporters can take from them what they could not take down at the time when actual proceedings took place."

"The reporters' copy is treated as the authentic record of proceedings. If a dispute arises as to the correctness of the proceedings as recorded by the Reporters, these may be checked with the tape-recorded version and correct position subsequently stated in the House for record."

Interpretation of the Law Minister is wrong, I am sorry for it. Tape record is meant for counter checking. Verbatim proceedings recorded by the official Reporters is the official record. Official record is not the record of the tape recording. Tape recording is only for counter checking.

ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇದು ಉದ್ಭವವಾಗಿರುವುದು. ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ರಂಗನಾಥ ರವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರೇಗೌಡರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಬಣಾಕಾರರವರು, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮೇಲ್ಮನೆಯ ಸಭಾಪತಿಯವರು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸೇರಿ ಇದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಗೊತ್ತಿದ್ದೂ ಏತಕ್ಕೆ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? They are responsible. So, I request the Hon'ble Chief, Minister to take a decision. Let us adjourn for some time. Please talk to them. ತಾವು ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಅದು ತಮಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಎನಲೈಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಭೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು ಇವೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾದರೆ, ತಪ್ಪಾದರೆ ನಾವು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಅಡರ್ ಎತ್ತುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಸದಸ್ಯರುಗಳು, ಗ್ಯಾಲರಿಗಳು, ವಲರ್, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಇವ್ದಾರೆ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಸಭೆಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ

ಅಂಗವಾಗಿವೆ. ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಇವೊತ್ತು ಕೆಲವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದೆ. ವರದಿಗಾರರ ಮುಷ್ಕರದಿಂದ ಇವತ್ತು ಆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಮಾತ್ರ ನಿಜ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಿಯಮಾವಳಿ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಂಥ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಜಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತರೆ ಹಾಸ ಇಸ್ ನಾಟ್ ಇನ್ ಆರ್ಡರ್. ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆ ನಡೆದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ನಡೆಸಿ ಎಂದರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಸ ಇಸ್ ನಾಟ್ ಇನ್ ಆರ್ಡರ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಸಭೆ ಆರ್ಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾಗ ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತನಾಡಿಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಆಗ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರೀಮ್ ಅರ್ಥ ಸರಿಯಾಗಬಹುದು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸದಸ್ಯರು ಕುರ್ಚಿ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತರೂ ಕೂಡ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ಯಾರೂ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾತನಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಹಾಗೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ವರದಿಗಾರರು ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಯ ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿವಾರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಇಟ್ಟಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ನ್ಯಾಯವಾದುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ. ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅವರು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ನೋಡಿ, ಬಗೆಹರಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ವರದಿಗಾರರನ್ನು ತೆಗೆದಂಹಾಕಿ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ತೆಗೆದಕೊಂಡು ಬರಬಹುದು. ಅದು ನಿಮಗೆ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ವಿಷಯ. ಅದು ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲ. ನೀವು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಅಥವಾ ಸಪ್ಲೈಡ್ ಮಾಡಿ ಅವರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವರದಿಗಾರರನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿ ತಂದು ಕೂರಿಸಿದರೆ ಆದಂ ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ವಿರೋಧ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ನಾವು ಬೇರೆ ರೀತಿ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದೇ ಹೊರತು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವರದಿಗಾರರು ಇಲ್ಲದೇ ಸಭೆ ನಡೆಯಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಿಸಿಡೆಂಟ್ ಹಾಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವದ್ದೋ ವರದಿಗಾರರದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವಿದೆಯೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಪೂರಕವಾದುದು ಟೀಪೆರಕಾರ್ಡ್. ಟೀಪೆ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಬೆಕ್ಕಿಂಗ್ ಪರ್ಮನಿಸ್‌ಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ ಬೆಕ್ಕಿಂಗ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇದೆ, ಎರಡೂ ಸಹ ಸರಿ ಸಮಾನದ ಮಹತ್ವವಿದೆ ಎಂದು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡರೂ, ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲದೇ ಹೋದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂಥ ನಾವು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 213 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡರೂ ಒಬ್ಬರು ಬಂದು ಈ ಮೇಲಿನಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹಾಸ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಇದೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಟೀಪೆರಕಾರ್ಡ್ ಹಾಕಿ, ವರದಿಗಾರರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಕೂರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ವರದಿಗಾರರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಏರ್‌ಫೋನ್ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸ ಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಮಗ್ರ ಸಮಾನತೆ ತಮಾಷೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಮಹತ್ವ ಇದೆ ಆ ಒಂದು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕಾರಣ ಕೊಳ್ಳಿಸ್ತರೆ ನೀವು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಪರಿಹಾರ ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ವರದಿಗಾರರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಭೆ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಕೊಟ್ಟಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಷ್ಟಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿಯಮ 213ರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪಾಲನೆ ಬಗ್ಗೆ ಇದೆ. ನಿಯಮ 213ರಲ್ಲಿ

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದೆ. ನಿಯಮ ೩೪೬ರಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಅಧಿಕಾರಗಳು. ಈ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ವಿಧಾಯಕ ಮಾಡದೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಈ ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸುವಂತೆ ಕ್ರಮ ಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಯಾವರೀತಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ತಾವು ಚಲಾಯಿಸಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಸ್ವಾಮಿ. ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಕೊಟ್ರಪ್ಪ.—ಅವರು ತಪ್ಪು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಅರ್ಥ ಅದು ಅಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದರಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾದುದೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಪರನೇಟೀವ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಅಲ್ಪರನೇಟೀವ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡಿ ಬೇರೆಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೂರಿಸಿದರೆ ಆಗ ಅಲ್ಪರನೇಟೀವ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದು ಪ್ಯಾರಲಲ್ ಆಗಿ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು, ಇಲ್ಲೂ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲೂ ಆಗುತ್ತದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಅವರ ವಾದದ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ತಾವೇ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ತನಕ ಹೋದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಲಾಂಕಲ್ ಅಬ್ಜರ್ವೆಷನ್ ಎಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಏನಾದರೂ ಇರಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಂದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಲಾಂಕಲ್ ಹೇಳಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಬ್ಜರ್ವೆಷನ್ ಹೇಳಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಪರಸ್ಪರ ಅದು ಬೇಡ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಈ ವಲನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಇದ್ದಾಗಲೂ ಕೂಡ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು. ಅದು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾರಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆದಿದೆ. ಲೋಕಾಭಿಮುಖವೂ ನಡೆದಿದೆ. ಯಾವುದು ಆರ್ಡರ್, ಯಾವುದು ಡಿಸ್ ಆರ್ಡರ್ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳು ಇವೆ. ಆ ನಿಯಮಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಯಮ ೩೪೬ ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಅಫಿಷಿಯಲ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮೂಲಕ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ತಾವು ಓದುವಾಗ ನಿಯಮ ೩೪೬ ಒಂದೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಸದನವನ್ನು ಮುಂದೂಡಿದ್ದು ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅಲ್ಲಿ ಚೀಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಏನು?

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸದನ ತಾವು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಾದರೆ ಸಮ್ಮತಿಸುವ ವಿರೋಧ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಏನು ಬೇಗಿ ಮಾತನಾಡಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾ ಪಿಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಿ. ಪ್ರಾಕ್ಟಿಕಲ್ ಪ್ರಾಬ್ಲಮ್ ಇದೆ ಸ್ವಾಮಿ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ನೀವು ಕೇಳಿ. ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತಲೆ ಬಾಗುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು? ಸಾನು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅವರು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ವರದಿ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ, ದಯಮಾಡಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿ ವರದಿಗಾರರು ಇಲ್ಲ. ಟೈಪು ಮಾಡುವವರು ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಅಪರೂಪ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದಮೇಲೆ ತಾವು ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ನಾವು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರೇ, ಒಂದು ನಿಮಿಷ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ನಾಳೆ ಏನು ಬರಬಹುದು, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಒಂದು ಸಂದಿಗ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತರಹ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿ, ಈ ತರಹ ಸಭೆಯನ್ನು ಸಂದಿಗ್ಧಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಬಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಅವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ವರದಿಗಾರರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದು ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್‌ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಮುಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜೆ.ಪಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಸಭಾನಾಯಕರು ಏತಕ್ಕೆ ಬರೀ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೇಗ ಬಗೆಪರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ನಿಯಮ ೩೩೫ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪಾಲನೆ ಎಂದು ಇದೆ. ನಿಯಮ ೩೩೬ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿನ ವರದಿ ಎಂದರೆ ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಅರ್ಥ ನಿಯಮ ೩೩೭ ಚರ್ಚೆಯ ವರದಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ಏಡಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು. ಅಮೇಲೆ ನಿಯಮ ೩೩೮ ಮುದ್ರಿತ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದು. ನಿಯಮ ೩೩೯ ಇತರ ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ ಸ್ವಾಮಿ. ಇದು ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ನಿಯಮ ೩೩೯ (೨) ಉಪನಿಯಮ (೩) ಒಂದು ಕಾಗದ ದಸ್ತಾವೇಜು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸರಿ ಒಂದು ಕಾಗದ ದಸ್ತಾವೇಜು ವರದಿಯು ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇನಾದರೂ ಉದ್ಭವಿಸಿದರೆ ಅ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಭೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಟೈಲ್ಸ್ ಇದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದಯಮಾಡಿ ಒಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.— ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನ ಮೂಲಕ ಸಭೆ ನಡೆಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ವಿಷಯ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸೆಲ್ಫ್‌ಕಂಟ್ರಿಬಟ್.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಅಂದರೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ವರದಿಯನ್ನು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿಪರ್ಯಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಇದೆ. ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ವಿಪರ್ಯಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು....

(ಗೊಂದಲ)

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಬೈರೇಗೌಡರ ಟೀಪನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಬೈರೇಗೌಡರ ಟೀಪ್ ವಿಚಾರ ಏತಕ್ಕೆ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಟರಾಮಯ್ಯ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ ಇದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಏನು ? ದಾಖಲೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ವರದಿಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಇರುವುದು. ಮೂಲ ಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ವರದಿಗಾರರು ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೋಗಲಿ, ಇಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ ಎಂದು ಆ ರೀತಿಯೇ ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಇಲ್ಲ, ಇನ್ನೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡೋಣ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಬರದೇ ಇದ್ದರೆ ಏನು ಎಂದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶ ಅಲ್ಲ. ಈ ತೀರ್ಮಾನ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಮೂರು ದಿವಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾವು ಸಭೆ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ತಕ್ಷಣ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಿಯಮ 223, 224ರ ಇಂಟರ್‌ಪ್ರಿಟೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಂಟರ್‌ಪ್ರಿಟೇಷನ್ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಇದೇ ರೀತಿ ನಡೆದಿದೆ. ನಿಯಮ 223ರ ಕೆಳಗೆ 20-2-1923ರ ಲೋಕಸಭೆ ಡಿಬೇಟ್ ಆದ್ದು ತರಿಸಿಕೊಂಡಿ. ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಏನು ಬಂದಿದೆ ಅಂದರೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯವೂ, ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯವೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“The proceedings of the House are transcribed by the Reporters and are stencilled. In transcribing their notes, the Reporters have to be mindful of the grammar, sense and form of presentation. The Chief Reporter coordinates the transcribing various Reporting terms.....”

ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ Verbatim record is that of Reporters and not of taperecorders ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. That the taperecorder is not the official record ಎಂದು ಇರಬೇಕಾದರೆ ತಾವು ಏನಾದರೂ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ? ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕಾಣುವಂಥ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಮೇಲುಗಡೆ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ ತಂತಿರಕ್ಷವಲ್ಲವು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅದು ಏನು ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ? ತಾವು ಈಗ ರೂಲಿಂಗ್ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಅಡ್ಜರ್ನ್ ಮಾಡಿ. ಅವರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೇಳಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಮುಂಡಲಿ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮಂಡಲಿಯವರು ತಕ್ಷಣ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲಿ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ

ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರ ನೆನೆಗುದಿಗೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಿ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮುಂದೆ ಮತ್ತೆ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳ ಬಲ್ಲೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಮಪ್ಪ — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಈಗ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಯಾರೂ ಬರೆಯುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಬಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂತಿಂಥವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ರಾಮಪ್ಪನವರು ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಆಮೇಲೆ ಸಿಮ್ಮನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿ, ಹೆಚ್ಚು ಸಮೂಹದಾಗುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

(ಗೊಂದಲ)

This is only a temporary arrangemet.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಮಪ್ಪ.—ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವೇನೆಂದರೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ರಾಮಪ್ಪನವರು, ರಾಮಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಅವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕು.

ಬಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಅಲ್ಲವೂ ಅಸರೆ ಆರ್ಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಬೇರೆ ಸಿಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ವಿಪರೀತಕ್ಕೆ ಹೋಗದವಾಗಿ ತಾವು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಏತಕ್ಕಿಂತಲೂ ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದುಸಾರಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟ್‌ರವರನ್ನೇ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿರತೇ. ಏತಕ್ಕೆ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೋ ನನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನೀವು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಸ ತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಒಡಕು ಅನ್ಯಾಯ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾನ್ಯಾಯಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ವಿವಾದರೂ ಸಹಾಯವಾಗಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಅಡ್ಡಂತಾಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಾವು ಏನೇ ಹೇಳಿ ೨-೩ ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ೨-೩ ದಿವಸಗಳಿಗಾಗಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೂಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಚಕ್ರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ತಾವು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಸಿಡ್ಡಕ್ಕೆ ಮುಂದೂಡಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವದಾಗಿ, ಮಂಡಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಂಡಲಿ ಹೇಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೋ ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು

ಕರೆಯಿಸಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವು ಸಾಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿತ್ತು. ಅವರದು ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಎಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಶ್ರೀ ರಾಮಪ್ಪನವರು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದಂಥ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಾನು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ವರದಿ ಕೊಡಿ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಎಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ತಾವು ಅರ್ಧಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ನೀವು ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡಿದರು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮ್ಮ ವಾಯಸ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಎಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಥವೇ ಮಾತನಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ. ಮತ್ತೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಾತನಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮನ್ನು ಕನ್‌ವಿನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ದೃವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ಬೇರೆ ತಪ್ಪದಾರಿಗೆ ಹೋಯಿತು ಎನ್ನುವ ವರದಿ ನಾಳೆ ಬರುವುದು ಬೇಕು. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಆಡ್ವರ್ಸ್ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಸಭಾನಾಯಕರು, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿ ಈ ನಾಕರರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ವರದಿಗಾರರು ಬರುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಿ. ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾನಾಯಕರು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತಹ ಪದ್ಧತಿ ಸರಿ ಇದೆ ಎಂದು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಆಯಿತು ಹೀಗೆಯೇ ನಡೆಸೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಬಗೆಹರಿಯಲಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನು ಇದೆ. ಈಗ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರು, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ಟ್ರೈಕ್‌ನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಹಗಲರಾತ್ರಿ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯು ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತುಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಕುಳಿತರೂ ಇವರು ರಿಪೊರ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಗಿಂಡಾಯನಮಾಡಿ ಎಂದು ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಏತಕ್ಕೋ ನನಗೆ ಇದರಿಂದ ಏನು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆಂದರೆ ...

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಂದು ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುವ ತನಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದ್ದು, ಕೊನೆಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಿ ಕ್ರಿಡಿಸ್ಟ್ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಒಂದು ಅಭ್ಯಾಸ ಆವರಣವಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಬಿಟ್ಟರೆ ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಇದ್ದರೆ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ವರದಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಯಾವುದು ಸಿಂಧು, ಯಾವುದು ಅಲ್ಲ, ಯಾವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅದು ನಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಜನರಲ್ ಮೇಲೆ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ, ಸುಮಾರು ೧೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ರಿಂ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಯಾವುದೇ ಸದನದ ಮರ್ಬ್ ಬಟಮ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಆಗ ಮಾತನಾಡಿದಂಥವರ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮುಖ್ಯ ಸಾರಾಂಶ, ಇಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು, ಇಂಥ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದು ಮಾತ್ರ ದಾಖಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಮೇಲೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಉಂಟಾಯಿತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ಹಾಗಲ್ಲ, ಹೀಗೆ, ನಾವು ಹೇಳಿದ ಇನ್‌ಕ್ಯೂಡ್ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮರ್ಬ್ ಬಟಮ್ ದೇಕು ಎಂದು ಈ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಎಷ್ಟೇ ಕಾರ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರೂ, ನಿಪುಣರಾಗಿದ್ದರೂ ಅನೇಕ ತಪ್ಪುಗಳಿಗೆ ಅವರು ಗಳಿಂದ ಆಗುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಹಲ ಉಂಟಾದಾಗ, ತಪ್ಪುಗಳು ಆಗತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಕೇಳದೆ ಇರುವುದು, ಮತ್ತು ಯಾರು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರು ಎಂದು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಂದರು. ಅದರಂತೆ ನಾವು ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಉದ್ದೇಶ ಏನೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾದಾಗ ಅಥವಾ, ಸಂದೇಶ ಉಂಟಾದಾಗ, ಯಾರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವರದಿಗಾರರು ತಯಾರು ಮಾಡಿದಂಥ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಎರಡನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ಸತ್ಯ ಯಾವುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಈ ವಿವರವು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಮ್ಮ ವರದಿಗಾರರ ಬೇಡಿಕೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಅದು ಮಂಡಲದ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು. ಕೇವಲ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಶಾಸಕರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇದೆ, ನಿಜಕ್ಕೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಈ ಸದನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮನೆಯ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಅದಿಲ್ಲವನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ನಾವು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಶಾಸಕರಿಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಮಂಡಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ವರದಿಗಾರರ ಬೇಡಿಕೆ ಮಂಡಲದ ಮುಂದೆ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಧಾರ ಅದು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಆದನಂತರ ಕೊನೆಯ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಈ ಸದನದ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಈ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯದ ಮುಖಾಂತರ ಮಂಡಿಸಿದರೆ ಫಲ ಸಿಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶ ದಿಂದ ಅವರು ಈ ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ಹೂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾವು ಅನುಮಾನ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ ಏನು ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾತುಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ಅಸಿಂಧು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ವರದಿಗಾರರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಗೆ ಬರೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಹೊರಗಡೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕೆಂದರೆ, ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರು ಇದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾತು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಎಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನೂ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದೊಂದೇ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಪ್ರಸಂಗವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ.

ಇದ್ದರೂ ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಉಂಟಾದಂಥ ಪ್ರಸಂಗ. ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ವರದಿಗಾರರ ಬೇಡಿಕೆ ಇತ್ತು. ಅಧಿವೇಶನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಹಿಂದಿನ ದಿವಸ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸದನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮನೆ ಸಭಾಪತಿಗಳು ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಿ ಅಥವಾ ಆ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ಭರವಸೆ ಇಟ್ಟು ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟು ವರದಿಗಾರರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾದರು. ಆದರೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಅವರು ಇಂದು ಮಂಷ್ಕರ ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಉಪಾಯವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ಹಿಂದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ನಿಂತು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮೆಂಟರಾಪಂಯುನವರು ಖಿಷ್ಕಿನೇ ನಿಯಮವನ್ನು ೩-೪ ಸಾರಿ ಓದಿದ್ದನ್ನೇ ಓದಿದರು. ಖಿಷ್ಕಿನೇ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಸಂದಿಗ್ಧತೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ.

336. The Secretary shall cause to be prepared a full report of the proceeding of the House at each of its sittings and shall, as soon as practicable, publish it in such form and manner as the Speaker may, from time to time, direct. ಇಲ್ಲಿ shall cause to be prepared... ಅಂಥ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರ ಅರ್ಗುಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಯಾವಾಗ ಒಪ್ಪಬಹುದಿತ್ತು ಎಂದರೆ 'Secretary shall cause to record'... ಎಂದಾಗ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನು? ಈ ಮನೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಇದು ಅನಾಡಿಕಾಲದಿಂದ ಬಂದದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—I have just now read the Parliamentary rules of Procedure.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈ ರೋಲ್‌ಗೂ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ರೋಲ್‌ಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೆಳದ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಂತಹ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಬಂದಂತಹ ಪರಂಪರೆ ಏನಿದೆ ಪದ್ಧತಿ ಏನಿದೆ ಅದಕ್ಕೂ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬಹುದು, ಕೊಡಕೂಡದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪದ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದೆಯೇ ಹೊರತು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲ. ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೂ ಕೂಡ ಇಂಥದ್ದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಬೇಕು. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಂತಭೇದವಾದರೆ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯ ತಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಹೇಳಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಇದ್ದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಕೌಲ್ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದದ್ದನ್ನು ಓದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿ

'If a dispute arises as to the correctness of the proceedings as recorded by the Reporters, these may be checked with the tape-recorded version and correct position subsequently stated in the House for record'.

ಇದರ ಅರ್ಥವೇನಾಯಿತು? ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಏನು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅದರಲ್ಲೂ ತಪ್ಪಾಗಿ ಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದವರು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಂದು ನಡೆದಂಥ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ವರದಿ ಅಂದೇ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೇನಾದರೂ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ೨೪ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ನಾವು ಆ ತಪ್ಪನ್ನು ತೋರಿಸಿ ವಾಪಸ್ಸು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅದು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ಆಗದೆ ಇರುವ ಕಾರಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಾವು ಟೀಪರ್‌ರೇಕಾರ್ಡ್‌ರ್ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತು ಬಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ಕೇಳಿದರು ನನಗೆ ಅದರ ಕಾಪಿ ಬೇಕು ಎಂದಾ. ಟೀಪರ್‌ರೇಕಾರ್ಡ್‌ರ್ ಇದ್ದರೆ ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಗಿಂತಲೂ ಕೆರಕ್ಟಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವರಿಗಿಂತ ಬೇಗನೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಟೀಪರ್‌ರೇಕಾರ್ಡ್‌ರ್ ಇಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇದೆ. ಅದರ ಬದಲು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಪಕ್ಷದ ರೀಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡ

ಬಹುದು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನೆ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮ್ಯಾಚ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಟಿ.ವಿ. ಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ. ಜಾನ್ ರೀಡ್ ಅವರು ಬೋಲ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಚೆಂಡು ರವಿಶಾಸ್ತ್ರಿ ಬ್ಯಾಟಿಗೆ ತಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಆಗ ಅಂಪೈರ್ ಎಲೆವೆನುತ್ತು. ಆಯಿತು ಟೀಚ್ ಎಂದ. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಆ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ತಕ್ಷಣ ೪-೫-೬ ಅಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿನು ಪರ-ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ೪ ಸಾರಿ ತೋರಿಸಿದಾಗಲೂ ಬ್ಯಾಟಿಂಗ್ ಅದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಒಬ್ಬ ಅಂಪೈರ್ ಶ್ರೀಕಾಂತ ರನ್ ಟೀಚ್ ಆದ ಎಂದರೂ ಅದನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸ್ಲೈಪ್ ಬೈ ಸ್ಲೈಪ್ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚೆಂಡನ್ನು ವಿಕೆಟ್‌ಗೆ ಹೊಡೆದು ಆದಾಗ ಬ್ಯಾಟ್ ಸುಮಾರು ಇನ್ನೂ ಅರ್ಧ ಈ ಕಡೆ ಇತ್ತು. ಆ ರೀತಿ ಅದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಬಹುದು; ಅದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಟಿ. ವಿ ಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೆವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಕಾಂತ ಎಲೆವೆನುತ್ತು ಆಗಿದೆಯಂತೆ ಕಂಡರೂ ಟೀಚ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಅಡ್ಡಂತಾಯ.—ಟೀಚನ್ನು ಎರೇಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಎರೇಸ್ ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಂ. ಅಡ್ಡಂತಾಯ.—ಟೀಚ್‌ರೆಕಾರ್ಡರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನಿದೆ ಅದು ಫೋಲ್ ಫುಲ್ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಎರಡನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಆಯಾಯ ದಿವಸದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವರದಿ, ಭಾಷಣದ ಪ್ರತಿ ಆಯಾಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಸಿಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ತಕ್ಷಣ ಅದನ್ನು ವೆರಿಫೈ ಮಾಡಿ ೨೪ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಮಾನ್ಯ ಬೈರೇಗೌಡರ ಟೀಚಿನ ವಿಚಾರ, ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ನಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳೋಣ. ಕೊನೆಗೆ ಇಷ್ಟೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.—

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಮಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ...

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ರಾಮಪ್ಪನವರೇ, ನೀವು ಆಮೇಲೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಮಪ್ಪ.—ಟಿ. ವಿ. ನಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದು ಅಥಾರಿಟೇಟಿವ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಪೈರ್ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಕುತ್ಯಾಳ್ವಿ ರಾಮಪ್ಪನವರೇ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಮಪ್ಪ.—ಅಂಪೈರ್ ಹೇಳುವುದೇ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವುದು. ಟಿ. ವಿ. ಯಲ್ಲಿ ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೋ ಅದು ಅನುಗುಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ರಾಮಪ್ಪನವರೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ನನ್ನ ಸೂಚನೆ ಇಷ್ಟೆ. ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರು ವಾಪಸ್ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಕರೆಯಿಸಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಅಥವಾ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದು ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ನಿಲ್ಲಿಸತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಟೀಚ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವನಂಜಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಒಂದು ಮಾತು. With due respect to the leader of the House. ನಾನು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು, ಟೀಚ್‌ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಆಕಸ್ಮಾತ್ ಡಿವೈ ಮಾಡಿದರೆ ನನ್ನದಲ್ಲ ಎಂದು, ಯಾರು ಅದನ್ನು ಫುಲ್ ಮಾಡುವುದು? ಹೇಗೆ ಫುಲ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ನೀವು? ಶಿವನಂಜಪ್ಪನೇ ಮಾತನಾಡಿರುವುದು ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಡಿವೈ ಮಾಡುವವರು ಯಾವುದು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವನಂಜಪ್ಪ.—ನಾನು ಡಿಸ್ಕ್ವಾಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಡಿಸ್ಕ್ವಾಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. How do you prove ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೂ ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವನಂಜಪ್ಪ.—With due respect to the leader of the House...

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ, ಹಾಗೆ ನಾನು ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ರಿಪೋರ್ಟರ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಪ್ರೂವ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವನಂಜಪ್ಪ.—ಹಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬರದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅವರು ತಪ್ಪು ಬರದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವನಂಜಪ್ಪ.—ಅವರು ಬರದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಶಿವನಂಜಪ್ಪ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ಬರದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕೆಳಗೆ ಆದು ಬರುತ್ತದೆ. ಟೀಪರ್‌ರಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಶಿವನಂಜಪ್ಪ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬೇಕಾದ್ದು ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಡಿಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರೂವ್ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಂಬರ್ ಆಫ್ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. It has to be proved. When it has to be proved? ಇದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಆಲ್ಟರ್ನೇಟಿವ್ ಅರೇಂಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ. ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡಿ, ಐಡಿ. ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ ಆದು. ಆಲ್ಟರ್ನೇಟಿವ್ ಅರೇಂಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಭೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಒಂದು ಮಾತು.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಎಂದರು. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ ಮುಗಿಯಿತು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವವರ ವಿಷಯ ಏತಕ್ಕೆ ಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದು ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಪೂರ್ತಿ ವಿವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗ ಒಂದು ಪೆಕ್ಯಾಲಿಯರ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ರಿಪೋರ್ಟರ್ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ, ರಿಪೋರ್ಟರ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಅಥೆಂಟಿಕ್ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಯಾವುದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ (ಪರದಿಗಾರರೂ) ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಟೀಪರ್‌ರಕಾರ್ಡ್ ಅಥೆಂಟಿಕ್ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಆ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರೊಸೀಜರ್‌ನಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದು ಅಥೆಂಟಿಕ್ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಇಷ್ಟೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಟೀಪರ್‌ರಕಾರ್ಡ್ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಬರೀ ರಿಪೋರ್ಟರ್ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಲೋಕಕ್ಕೂ ಡಿಬೇಟ್ ಎಲ್ಲಾ ನಡೆದು ಹೇಳಿಬೇಕಾದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಇಂಥ ಸಿಚುಯೇಷನ್ ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಟೀಪರ್‌ರಕಾರ್ಡ್ ಅಥೆಂಟಿಕ್ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಎಂದು. ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದೆಂದರೆ ಇದು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಸಿಸ್ಟಂಗೆ ಕೊಡಲಿಪೆಟ್ಟು ಹಾಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು, ಹಲವಾರು ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಟೀಪರ್‌ರಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿರುವುದು ನನ್ನದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದೆಂದು. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅಥೆಂಟಿಕ್ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬೇರೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಇದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕೊಡಲಿಪೆಟ್ಟು ಹಾಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಿ. ಆ ರೂಲಿಂಗ್‌ಗೆ ನಾವು ತಲೆಬಾಗಿಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡಿ ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಮೊಯಿಲಿ ಬೈರೇಗೌಡರ ಟೀಪ್ ಇದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಮಿಷನನ್ನೇ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆನಾಯಿತು? ಅದು ಅಥೆಂಟಿಕ್ ಆಲ್ಲ, ಅಂಥೆಂಟಿಕ್ ಆಲ್ಲ. Taperecording is not authentic proceedings. ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿದರೂ ನಾಳೆ ಯಾವುದೋ ಮೆಂಬರ್ ನನ್ನ ದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸದನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಪ್ಯಾರಲಲ್ ಅರೇಂಜ್‌ಮೆಂಟ್. ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿನಾದರೂ ತಪ್ಪಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ವೆರಿಫೈ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮೇಲೆ ಅದು ಮೋರ್ ಅಥೆಂಟಿಕೇಟೆಡ್ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಂಡೀಷನಲ್ನಾಗಿ ಇವತ್ತು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಎಂದು ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಇದೇ ಅಪ್ಪಣೆ ಆಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಂಶ ಇತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟರ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಪತ್ರಿಕಾ ಪರದಿಗಾರರು ಇರುತ್ತಾರೆ, ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಪತ್ರಿಕಾ ಪರದಿಗಾರರು ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ರನ್ನೂ ಕೇಳಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಫಿಷಿಯಲ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ರನ್ನೂ ಕೇಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿನೋ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಲ್ಲ ಎಂದು ಪೂರ್ವ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ಸ್ ವರದಿ ಅಲ್ಲಿಮೇಲೆ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ if we want to test the exactness of a statement. ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ ನಾನು. ಶಬ್ದ ನನ್ನ ದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ವ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಬಹಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಶಬ್ದವನ್ನು ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಒಂದು ಸಾರಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿದರೆ ಇಂಥವರದೇ ಧ್ವನಿ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಇವತ್ತು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಇವತ್ತು ನಡೆದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿರುವ ವರದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಇಂಥ ದಿನ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಇದು ಎಂದು. ಆಗ ಸದಸ್ಯರು ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಅಥವಾ ಮಾತನಾಡದೇ ಇದ್ದುದನ್ನು ವರದಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಅಫಿಷಿಯಲ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು? ಅಫಿಷಿಯಲ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಇದ್ದರೆ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣ ಹೌದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಲೂ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ನಾನು ಕಾರ್ಮಿಕರ. ಅವರ ಸಂಬಳದ ಬಗ್ಗೆ ವೆರಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗಬದ್ಧವಾಗಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಅಧಿಕಾರ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸದನವನ್ನು can anybody hold the House to ransom? No.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ವೇದಾಂತ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಎಂದರೆ ಏತಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅಲರ್ಜಿಯೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ ತಾವು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟು ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ರಾಜನಧರ್ಮ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಮಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಇರಬಹುದು; ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪ ನಮಗಿಗೂ ಮತ್ತು ಉದಾಸಿಯವರಿಗೂ ಒಂದು ಛಾಲೆಂಜ್ ಆಯಿತು. ಹಾಸಗಲೆನಲ್ಲಿ ಕಂಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಸದನೆ ವಿಳಂಬ ಆದರೂ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದು ತರಿಸಿದವು. ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಸದನದಲ್ಲಿ ಕೇಳಾಗಬಿಂತು. ಹಾಗೆ ಸದಸ್ಯರು ತಾವು

ಅಡಿದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಟೀಪರ್‌ಕಾರ್ಡ್ ಕರೆಕ್ಕಾಗಿ ವರದಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರೇ ಕಡೆಯದಾಗಿ ಏಣಾದರೂ ಹೇಳುವುದಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿ. ಉಮರಬ್ಬನವರೇ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎ. ಉಮರಬ್ಬ.—ಒಂದೇ ನಿಮಿಷ. ಇದುವರೆಗೂ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ಅದೇ ಟೀಪನ್ನು ತಂದು ರಾಜವರ್ಧನ್ ಅವರ ಎದುರಂಗಡೆ ಹಾಕಿದಾಗ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಯಾರು ಯಾರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎ. ಉಮರಬ್ಬ.—ಅದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾರದೋ ಹೆಸರು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆನಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೆ ಆಗಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿ ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು, ಟೀಪರ್‌ಕಾರ್ಡ್ ಏನಾಗಿದೆ, ಧ್ವನಿವಂದ್ಯಾಣ, ಅದೇ ನೋಡಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಂಡಳಿ ವರದಿದ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಟೀಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಂಡಳಿಯವರದಿದ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಬಹಳ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ ಅನೇಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ. ಇವತ್ತು ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ ನೀವೇ ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದು. ಯಾರು ಎಂದು ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್, ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಾದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅದು ಸಹಜವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ ಎಂದು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದು ಕೆಲವರಿಗೆ ರೂಢಿ ಇದ್ದರೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಬ್ಬರೂ ಅದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ.

ಅವರದ್ದೇ ಧ್ವನಿ ಎಂದು ಹರಿಹರದ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು, ಅವರ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ತಾವು ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಸುಮಾರಾಗಿ ಇಂತಹವರ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರ ಧ್ವನಿ ಶರಣವಾದರೆ ಉಳಿದ ಧ್ವನಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಆಟೋಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಆಗಿ ಮಂಳಗಿ ಹೋಗಿ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಪ್ಪನವರ ಧ್ವನಿ ಏನೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಆಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆ ಪ್ರಕಾರ ಅವರದ್ದು ಎರಡನೆಯದು ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ ಆದರೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಜುರಿ ಎಲ್ಲಾ 21ಳ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದ ಕೆಲಸ ಅಲ್ಲ. ದಯಾಮಾಡಿ ತಾವು ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ.

SRI J. H. PATEL.—It can be identified.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲರವರ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಬಹುದು ಎಂದು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳಬಹುದು.....

SRI K. H. SRINIVAS.—It can be identified, but it is not authentic. There is no authenticity about it, ಐಡೆಂಟಿಫೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಬೆಲ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕೊಂದು ಬಿಡಬಹುದು. ಅದು ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—21ಳ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲ. ಸಾವಿರ ಜನರ ಧ್ವನಿ ಇದ್ದರೂ ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅದರಲ್ಲಿ 21ಳ ಜನರ ಪೈಕಿ ಯಾರದ್ದು ಧ್ವನಿ ಎಂದು ಐಡೆಂಟಿಫೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ, ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಐಡೆಂಟಿಫೈ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಆಟೋಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀ ಬಂಗಾರಪ್ಪ ನವರೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣನಾರವರೇ.....

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ದಾಖಲು ಮಾಡುವಂತಹ ವರದಿಗಾರರು ಇಂತಹವರು ಮಾತನಾಡುವವರು ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ನಂತರ ದಾಖಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಅತ್ಯೆಚ್ಚು ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಇಂತಹವರು ಎಂದು ಹೆಸರು ಬರೆದು ಮುಂದೆ ದಾಖಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ವರದಿಗಾರರು ತಯಾರು ಮಾಡುವಂತಹ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲೂ, ಅವರು ಏನು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿ ಎಂದು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಮನೋರಮ ಮಧ್ವರಾಜ್ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಅವರು ತಪ್ಪಾಗಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡಿದರು ಎಂದು ಬರೆಯೋದರು ಅಂತ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಆಗ ಅದನ್ನು ಕರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವವರಿಗೆ that become official record. It is to be corrected as otherwise it remains on record like that only.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಆದರೆ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿಯ ಯಾವುದೇ ಕನ್‌ಫ್ಯೂಸ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಧ್ವನಿ ಅವರದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಧ್ವನಿ ನಿಮ್ಮದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಆಯಿತು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ನಾನು ಹೇಳುವಂತಹ ವಿಷಯವನ್ನು ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಅರ್ಥವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮನೋರಮ ಮಧ್ವರಾಜ್‌ರವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ದಾಖಲು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ನಾವು ಅದನ್ನು ಕರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವವರೆಗೂ, ಅದೇ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅದನ್ನು ಕರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನಾವು ಕರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಆಗ ಅದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಟೀಪ್‌ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂತಹವರದ್ದೇ ಎಂದು ಅಂಟಿಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಯಾವಾಗಬೇಕೋ ಆಗ ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಇವರದ್ದೇ ಧ್ವನಿ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುತ್ತೇವೆ. ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ವರದಿಗಾರರು—ಅವರಲ್ಲೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ತಪ್ಪನ್ನು ಹೇಗೆ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಈಗ ಇರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ನಾವು ಅದನ್ನು ಕರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕು. ಬೇರೆಯವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ನನ್ನದಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು. ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಯಾರು ಮಾತನಾಡಿದರು ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಕರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಅದೇ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ರನ್ನು ಚೆಕ್ ಮಾಡುವುದು ಯಾವಾಗ ಎಂದರೆ, ಏನಾದರೂ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ ಬಂದು ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಬಂದರೆ, ಆಗ ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೀರಿ. ಈಗ ಈ ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಕ್ರಿಬ್ ಮಾಡಿ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ, ಅಥವಾ ಇಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಅಫಿಸಿಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ರನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ? ಈವರೆಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಏನು ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ತಪ್ಪುಗಳು ಇವೆ, ಅವೆಲ್ಲಾ ದಾಖಲಾಗಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿವೆ, ಹಾಗೂ ಅವೆಲ್ಲಾ ಮುದ್ರಣವಾಗಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ೧೯೬೭ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡಿರ ವ ಭಾಷಣ ಮುದ್ರಣವಾಗಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇ ತಪ್ಪು ಆಗಿದ್ದರೂ I will have to own. ನಾಳೆ ಯಾರಾದರೂ ನೀವು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ನಾನು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಇದು ಅವತ್ತು ತಪ್ಪಾಗಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನಂದರೆ, ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಐಡೆಂಟಿಫೈ ಮಾಡುವ

ಸಲುವಾಗಿ ಇದು ಇವರ ವಾಯ್ಸ್, ಅದು ಇವರ ವಾಯ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದಲ್ಲ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆ. That is irrelevant. That is not authentic. It did not become authentic. ಇಲ್ಲಿ ಏನು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಬಂದಾಗ ಗೊಂದಲ ಬಂದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೆಷ್ಟುವಾದ ಮಾಡಿದರೂ ಇದಕ್ಕಿಂತಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅದನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವರದಿಗಾರರಿಂದ ವರದಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೊಡ ಇವತ್ತು ವಿಶೇಷವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಹಳ ಕೇರಫುಲ್ ಆಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದಿತ್ತು ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನೇ ನಾವು ಈಗ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಬರೆದದ್ದು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಪೂರಕವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಟೀಪಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವಂತಹದ್ದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. It will go to Archives also if it is necessary..... ಇಂತಹ ತಪ್ಪುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗಲೂ ಆಗಬಹುದು. ಅದೇ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವುದು ಬೇರೆ ಸಮಾಚಾರ. ಆದರೆ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿರಬೇಕು. ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.—ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲ್‌ರವರು ಮಾಡಿದಂತಹ ಭಾಷಣದ ಟೀಪನ್ನು ಇವತ್ತಿಗೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪಸಮಾಧಾನವಾಗಿರಬೇಕು. ಪರ್ಮನೇಂಟ್ ಆರೇಂಜ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್‌ನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಲೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಲೋಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಮಾನು ಅನೇಕ ಸಲ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ

"There is a tape recording machine installed in the Second Booth and it is continuously in operation. The tapes are preserved for a period of three days and thereafter they are erased."

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಲ್ಲಿ ಆ ತರಹ ಇಲ್ಲ. ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ.

SRI M. S. KRISHNAN.—I am only pointing out from the practice and procedure of Lok Sabha (Page 852) from Kaul and Shakhder. It says ;

"Some important speeches are however preserved permanently".

some important speeches. All are not important...

SRI A. LAXMI SAGAR.—The Speaker has said now that all those records will be preserved for some time.

SRI M. S. KRISHNAN —Hon' Law Minister, you take hold of scribbles of all these things ಅವರು ಯಾರು ಎಂದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರು, ಜವಾಹರ ಲಾಲ್ ನೆಹರು ಅವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಇಂಥವರು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ, some important speeches are preserved permanently and they are made over to the All India Radio for preservation. Generally all speeches are preserved for three days and washed. How can it be authentic? It cannot be authentic.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ erase ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಅವುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ.

SRI M. S. KRISHNAN.—The whole procedure and practice are not authentic. ಅಂಥದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅಥೆಂಟಿಕ್ ಎಂಬುದನ್ನಾದರೂ ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಸಭೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲ್ಲಾ.—(ಕಾರ್ಕಳ ಕ್ಷೇತ್ರ) ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವಾಗ ನಾನು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ. ಅದು ಉದ್ಭವವಾಗಿ ಕೆಲವು ವಾದಗಳೂ ಉದ್ಭವವಾದ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ವಾದಗಳು ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೇ ಉದ್ಭವವಾಗಬಾರದು, ಈ ವಾದಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗತಕ್ಕ ವಾದವಾಗಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯವರು ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಒಂದು ವಾದವನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿರುವಂಥಹದ್ದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಮಾನ್ಯಾಗಿ ೧೦ ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಇದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಇವತ್ತು ವರದಿಗಾರರ ಸ್ಪಷ್ಟಿಕೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಕೂಡ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರಕಟಣೆ ಕೂಡ ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಶುಕ್ರವಾರವೇ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ವರದಿಗಾರರು ಇವೊತ್ತು ಇವೊತ್ತು ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ರಿಫೋರ್ಟಿಂಗ್ ನಮ್ಮನ್ನು ತರಬಾರದು, ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತು, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹತಾಶ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೈಎತ್ತಿ, ನಿಲ್ಲತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದು ತಪ್ಪು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅನುಕೂಲ ವಾದವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಬಹಳ ವಿಷಾದನೀಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಾದವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಪೈನಾನ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಈ ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಇಷ್ಟೇ ತಮಗೆ ಹೇಳುವುದು. ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೋ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಬಹಳ ಸಜ್ಜಾಗಬಹುದು. ಇದು ನನ್ನ ಒಂದು ಅನುಮಾನ. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ನೋಡುವುದಾದರೂ, ಲೋಕಸಭೆಯ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನ್ನು ನೋಡಬಹುದು, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನೂ ನೋಡಬಹುದು ಎಲ್ಲೇ ನೋಡಿದರೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರ ಏನು ಎಂದರೆ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡರ್ ರಿಫೋರ್ಟಿಂಗ್ ರಿಫೋರ್ಟ್ ಅಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ನಮ್ಮ ವರದಿಗಾರರು ವಾಡಿಕೆಯಂತಹ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬಂದರೆ ಆಗ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡರ್ಸ್ ಪೂರಕವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವೆರಿಫೈ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ Reporting is authentic. Reporters report is authentic ಎಂಬುದಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹದ್ದು. Ultimately that has to be upheld ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇದೆ. ಪಾವಿತ್ರ್ಯತೆ ಇದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಏನು ರಿಫೋರ್ಟಿಂಗ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ, ಹೀಗಿರುವಾಗ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡರ್ಸ್ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ, That is only to assist the Reporters.

ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಏನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಏನಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು It is a supporting hand to the Reporters. ಹೊರತು, ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡರ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಗೆ ಸಪೋರ್ಟಿಂಗ್ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಆಲ್ಲ. ಇದು ತದ್ವಿರುದ್ಧ ಆಗಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಆ ವಾದ ಏನು ಇವೊತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ, ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನು ಇದೆ, ಅದೇ ಕಾಯಂ, ಅದೇ ಅಂತೆಂಟಿಟಿ ಎಂಬ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಬಹುಶಃ ಪ್ರಿಸಿಡೆಂಟ್‌ಗೆ, ಕನ್ಸೆನ್ಸಸ್‌ಗೆ ಲೋಕಸಭೆ ಮತ್ತು ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮನ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ. ಏನೊಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಒಂದು ತೀರ್ಪು ನಮ್ಮ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕೊಡ ತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದೇ ನನ್ನ ಅತ್ಯಂತ ವಿನಂತಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಏನೋ ಹೊಸದಾಗಿ ವಾದವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸೂಚನೆ ಏನೆಂದರೆ ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಕೂಡ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಮೂನೆಯ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟ್ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸ ಬಹುದಾಗಿತ್ತು...

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಈಗ ಯಾರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ಐಡೆಂಟಿಫೈ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದೇ ಅಂತೆಂಟಿಟಿ ಜೊತೆಗೆ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಮತ್ತೆ ಟಿ. ವಿ. ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಇದೆ. ಯಾರು ಯಾವ ಜೊತ್ತಿಗೆ ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಎಂಬುದನ್ನು ಏನೂ ಕಷ್ಟ ಇಲ್ಲದೆ ಐಡೆಂಟಿಫೈ ಮಾಡಬಹುದು ಶಬ್ದಗಳ ಬಗ್ಗೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಟಿ. ವಿ. ಯಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಆದರೆ ಶಬ್ದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಐಡೆಂಟಿಫೈ ಮಾಡಬಹುದು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಪಬ್ಲಿಷ್ ಏನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ತಾನೇ ಅಂತೆಂಟಿಟಿ ? ಅಲ್ಲಿ ಮೇಟ್ ಪ್ರಾಜಕ್ಟ್ ಆದುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ದಿ.—ಅಲ್ಲಿ ಮೇಟ್ ಪ್ರಾಜಕ್ಟ್ ಅದು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಏನು ಎಂಡಾರ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ನಾವು ಅಕ್ಸೆಪ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ವಾದ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾಯಂ ದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಯಾರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ? ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಡೀಟೇಲಾಗಿ ಹಾಕಿದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅವರು ಎಂಡಾರ್ಸ್ ಮಾಡಬಹುದು. He cannot endorse out of nothing. ಮತ್ತೊಂದು ಕಮನ್ಸ್ ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ಇವರ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್ಕ್ರಿಬ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ 3 ದಿವಸಗಳ ಒಳಗೆ ಅದನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್ಕ್ರಿಬ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಟೀಪ್‌ನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್ಕ್ರಿಬ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಣತಿ ಯಾರ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ ? ಅದು ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವೊತ್ತು ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮೂರು ದಿವಸಗಳೊಳಗಾಗಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪುನಃ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರು ಟ್ರಾನ್ಸ್ಕ್ರಿಬ್ ಮಾಡಬೇಕು ? ಇದನ್ನು ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್ಕ್ರಿಬ್ ಮಾಡಿ ಸರ್ಜಿಫೈ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ತೀರ್ಪು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಒಂದು ಪರಂಪರೆ ಸಂಸ್ಥಿತ ಒಂದು ಪರಂಪರೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಯ ಇವೊತ್ತು ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಸದನದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಲಿ ಎನ್ನುವ ಸದದ್ದೇಶದಿಂದ ಇರಬಹುದು. ಇದನ್ನು ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ಸದದ್ದೇಶ, ಪರಂಪರೆಗೆ ವಿರೋಧಾಭಾಸ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ನನ್ನ ಸವಿನಯ ವಿನಂತಿ. * ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸೂಚನೆ ಏನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಭಾ ನಾಯಕರನ್ನು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ನಾಯಕರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಪರದಿಗಾರ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ. ಇವೊತ್ತೇ ನಿರ್ಣಯ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಬಹುಶಃ ಬೋರ್ಡ್ ಇವತ್ತೇ ಮೀಟ್ ಆಗಬಹುದು. ಇವೊತ್ತು ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಾಳೆ ಮೀಟ್ ಆಗಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ನಾವು

ಹೇಳಿದರೂ ಇದು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾವು ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ವರದಿಗಾರರಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ವರದಿ ಬರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಒರೆಯದಿದ್ದರೆ ಸದನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲನವರಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಭಾ ನಾಯಕರು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಭೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಮುಂದೂಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಇವತ್ತು ಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ. ಇವತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಸದನದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಿಲ್ಲಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೂ ಕೂಡಾ ಸದನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೇಬ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕೊನೆ ಅಸ್ತವಿನಿದೆ ? ಆ ಅಸ್ತವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಾದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಸರಿಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸದ್ಯದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಿ. 31 ನಿಮಿಷದ ಒಳಗೆ ಅವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸದಲ್ಲೇ ನೀವು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಸದನವನ್ನು ಮುಂದೂಡಿ ಮತ್ತು ಸೇರಿ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ. ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ ಅಥವಾ ವರದಿಗಾರರು ಇರಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಾದ ವಿಚಾರ. ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯೇ, ನಾವು ಹೇಳುವುದೂ ಸರಿಯೇ. ಆದರೆ ಈ ಸದನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಅಥವಾ whether we can take it as a substantial evidence ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ. ಈ ವಾದಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಈ ಸದನದ ಹಾಗೂ ಕೌಲ್ ಆಂಡ್ ಶಕ್ಟರ್‌ನ ಧಾವ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ವುನಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾನಾಯಕರು ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಿ 31 ನಿಮಿಷಗಳೊಳಗೆ ವಿಷಯ ಪೂರೈಸಿ ಸದನವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸೇರಿಸಿ ಪುನಃ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳು ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ದಯಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಪನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ದಾಖಲೆ ಮಾಡುವುದು ವಿರೋಧಾ ಬಾಸದ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸಭೆ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ (ಯಾಲಹಂಕ).—ನನ್ನ ಹೆಸರು ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ ಯಾಲಹಂಕ ಕ್ಷೇತ್ರ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ.—ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನೀವು ಹೇಳಿದೇ ಇದ್ದರೂ ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾನು ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದು ತಪ್ಪು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಭವಿಗಳಿದ್ದೇವೆ. ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆಯವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆ ಆಯಿತು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಇತರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಬರೀ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ಇವರು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯೇ ಅಥವಾ ತಪ್ಪೇ ? ಇದು ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಭೆ. ಈ ರೀತಿ ಸಭೆ ನಡೆಸಬೇಕೋ ಬಿಡಬೇಕೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅದನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಶುಕ್ರವಾರದ ದಿವಸ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸೋಮವಾರದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ವರದಿ ಮಾಡುವವರು ಹರತಃ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕವನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರೋ ಇಲ್ಲವೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 3 ದಿವಸಗಳ ಸಮಯ ನಿಮಗೆ ಇತ್ತು. ವರದಿಗಾರರು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೂ ಕೂಡಾ ತಾವು ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆಯವರು, ಯಾರೂ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದುದನ್ನು ಮಾಡಿ ಸರಿ ಎಂದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹೇಳೋದ್ದು, ಮಾಡದೇ ಮಾಡೋದ್ದು ಕಲೆತು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಾಮಾನ್ಯ

ವಿಚಾರ. ವರದಿಗಾರರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅಳಿ ಜನ ವರದಿಗಾರರಿಗೆ ಹೆದರಿ ಈ ಸದನ ಹಾಗೇ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನಿಸಂ ಇದೆಯಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಾದರೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಬಹುದು. ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬಹುದು. ಅಥವಾ ಹೆದರಿಸಬಹುದು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೆದರಿಸಬಹುದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೆದರಿಸಬಹುದು. ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಹೆದರಿಸಬಹುದು, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಹೆದರಿಸಬಹುದು. ಈ ಆಸೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೆದರಿಸಬಹುದು. ಇದುವರಿಯಲ್ಲ ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಸರಿಯಾದ ನಿಲುವು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ನನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಜನರು ಹೆದರಿಸಿದರು. ವಾಟರ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರೂ ಕೂಡಾ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರು. ಐ ನೆವರ್. ನಾನು ಇದಕ್ಕೆ ಸೊಪ್ಪು ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮೇಲೆ ಅವರೇ ಬಂದರು ರಾಜೀಗಿ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ...

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನಿಸಂ ವಿರುದ್ಧ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರಲಿ. ಅವರು ಟೀಪ್ ವಿಷಯ ಬಿಟ್ಟು ಅದೇನೋ ಘಡಮಂಟ್ರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.— ನನಗೆ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ್ದು ಜ್ಞಾಪಕ ಇಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.— ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ...

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.— ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಈಲ್ಸ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ ಎಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನುವುದು. ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇವೆ. ಪೀವನ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಗುಮಾಸ್ತರು ಸಂಘ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ವರದಿಗಾರರು ಸಂಘ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಮೊದಲನೆಯ ದರ್ಜೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಬದನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಕೊನೆ ಮಾಡುವುದು? ಹೇಗೆ ನೀವು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ? ದಿನನಿತ್ಯ ಅವರು ಟೆಂಟ್ ಹಾಕುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದಿನಗೂಲಿಗಳೂ ಸಂಘ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದಫದಾರ್‌ಗಳೂ ಸಂಘವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಂತೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗುವುದು? ನೀವು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಾ? ಮೊನ್ನೆ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ನೌಕರರು ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇ ಹೇಳಿದ್ದು. ರಾಜಿ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಮಾಡಿದ್ದು. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ನಾವು ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಬರ ಬೇರೆ ಬಂದಿದೆ. ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರು ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಮಣಿಯುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕಿವಿ ಮಾತನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಈಗ ನೀವು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಟ್ಟಿ ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅದಲ್ಲೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಇರಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೌಕರರು, ದೊಡ್ಡ ನೌಕರರು, ಅರ್ಧ ಮದ್ಯ ನೌಕರರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರೆ ತಾವು ಕಿಲೋಟು ಕೊಳೆತುಕೊಂಡರೆ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ? ಇವತ್ತು ವರದಿಗಾರರು ಸಭೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಹತ್ತು ಜನ ಸ್ಪೆಷಲೋ ಗ್ರಾಫರ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಮಾತನಾಡು

ತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಬೇಕು. ಬರೀ ಟೀಪ್ ಆಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಟೀಪ್ ಸೆಕಂಡರಿ ವಿವಿಡೆನ್ಸ್ ಆಗಬೇಕು. ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದು ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅದು ಮುಖ್ಯವಾದ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಇಲ್ಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಯಾವ ವರದಿಗಾರರೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ. ಆ ಕೆಲಸ ಏತಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ? ಏತಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ನೀವು ನಾಲ್ಕು ಜನಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿ ಏತಕ್ಕೆ ಓಡುತ್ತೀರಿ? ಆ ರೀತಿ ಓಡಬೇಡಿಯೆಂದು ನಾನು ವಿನಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಅಂಡ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಆಫ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್-ವಾಲ್ಯೂಂ-೨ ಪೇಜ್ ೮೫೫ ಅದರಲ್ಲಿ

“Reporters record the proceedings signly in the relays of turns of minutes each. Since the floor language is normally either english or hindi, there is always an English and a Hindi Reporters on duty in the Chamber for taking down verbatim proceedings of the House. The question hour and the proceedings that follow thereafter for about half an hour or so when adjournment motions, privilege issues etc., are brought forward...

Five minutes relay is also observed towards the end of the day.”

ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ವರದಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ನನ್ನ ಈ ಒಂದು ಸದನದ ಬೇವನದಲ್ಲಿ ಎಂದೆಂದೂ ವರದಿಗಾರರೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಅದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಹೊಸದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಡಬೇಕು. The tape does not substantiate our recording. It is only Secondary for verification of what is recorded by the Reporter. Therefore, I submit that Sri Ramakrishna Hegde must take immediate arrangement for recording the speeches.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ...

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರೇ, ಮೊದಲು ಮಾನ್ಯ ವೇದಾಂತ ಹೆಮ್ಮಿಗೆಯವರು ಮಾತನಾಡಲಿ, ಆ ಮೇಲೆ ತಾವು ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಚಾನ್ಸ್ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ವೇದಾಂತ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ಯಿಂದ ಚುನಾಯಿತವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕದ್ದು ಈ ಸಭೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪವಾಗಲೀ, ಆ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ಕೊಡ ಅಷ್ಟೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುಕ್ತವಾದುದು. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಪ್ರತಿಭಿಧಿ ಸಭೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಕೆಲವು ವರದಿಗಾರರು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ They are insulting the existence of the House. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ವರದಿಗಾರರು ಸಭೆಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಯಾವುದೋ ವಾದವನ್ನು ಮುಂಗಿ ಇಟ್ಟು ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡುವುದಾದರೆ, ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ this House is going to yield for the Reporters which can never be allowed. It is against parliamentary practice. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಇವತ್ತು ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಇಡೀ ಈ ಸದನದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಮತ್ತೂ ಅವರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾಗ ಇಂತಹದ್ದನ್ನು ನೋಡೇ

ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ವೇದಿಕೆ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕ ಬೇರೆ ವೇದಿಕೆ ಇದೆ, ಕೇಳತಕ್ಕ ಜನರಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ವಿನಹ, ಸಭೆ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ನಾವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಕೀಟಲೆ ಕೆಲಸ ಏನಿದೆ ಆ ಕೀಟಲೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾವು ಯೋಲ್ ಆಗುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮನೆಯುವುದಾದರೆ why should we be here ? ಸ್ವಾಮಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅವು ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡ ತಕ್ಕ ವೇದಿಕೆ ಬೇರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕು. ವರದಿಗಾರರು ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಸಭೆ ಯನ್ನು ಮುಂದೂಡುವುದಾದರೆ ಜನತೆಗೆ ನಾವು ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಅದು ಆಗಿರಬಹುದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಹರಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವರದಿ ಗಾರರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಆಗಿರಬಹುದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಿರಬಹುದು ತೋರಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಭೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. ಸಭೆಗೆ ಆಗಿರಬಹುದು ತೋರಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಅವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ We should not yield. We should not yield ಸಭೆ ತನ್ನ ಹಕ್ಕನ್ನು The rights of the House should be safeguarded by the Speaker ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿದ್ದೀರಿ, ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಕ್ಕೆ ತಡೆ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ನಡೆಯಲಿ. ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಸದನಕ್ಕೆ ಚುನಿ ಬರಬಾರದು. ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕ ವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಸ್ವಾಮಿ.

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್ (ಬಿನ್ನಿಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಸದನಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮೀರಿ ಬಂದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ನಡೆಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕ ವರದಿಗಾರರು ಮಂಷ್ವರ ಹೂಡಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಈ ಸದನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ದಿವಸ ಮೊದಲು ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರೂ ಮತ್ತು ವರದಿಗಾರರು ಮಂಷ್ವರ ಹೂಡಿದ್ದರು. ನಾವು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಇವರ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಸದನ ಕಳೆದ ನಂತರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಮಂಡಳಿ ಇದೆ, ಆ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ನಾವು ಇದ್ದೇವೆ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಭಾಪತಿಯವರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಎಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಇವೆ ಅವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅವತ್ತು ಮಂಷ್ವರ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು. ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಸೋಜಿಗವಾಯಿತು. ಇವತ್ತು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ವರದಿಗಾರರು ಮಂಷ್ವರ ಹೂಡುವುದಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ರಾಜಕೀಯ ಆಡಗಿದೆ. ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಕಾನಡೆಯವರ ಮನವಿಗೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಂದೆ ನಿಮಿಷಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ, ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಕುಚು ನಡೆದು, ಇವತ್ತು ವರದಿ ಗಾರರು ಮಂಷ್ವರ ಹೂಡಿದ್ದಾರೆನ್ನು ಬಹಳ ನೋವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೊತ್ತು ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಧ್ವನಿಮುದ್ರಣದ ಬಗ್ಗೆ. ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಜೊತೆಗೆ ಅತೀತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರರನ್ನೆ ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ನಾಡಿನ ಜನತೆಗೆ ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಏನು ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸತ್ಯ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ನೂರಕ್ಕೆ ೯೯ ಭಾಗ ನಿಜ. ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರರನ್ನೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮರೆತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕುರಿತು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ, ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಪೋಲೀಸ್‌ನವರು

† ಈ ಚಿಹ್ನೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಒಳಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಅಚ್ಚರಿಗೊಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಸದನ ನಡೆಸಬೇಡಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಒಂದು ಕಡೆ ಇರಲಿ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ ವರದಿಗಾರರ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು, ನಾನೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೂ ಯಾವುದೇ ತರಹ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬಾರದು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೌರವವಿದೆ. ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ಮಂಪುರವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸಕರಲ್ಲಿ ನಾನು ನುನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಅವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿ. ವರದಿಗಳು ಸತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ದ್ವನಿಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರರ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟು ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ನಡೆಯಲಿ. ಸಂಜೆ ವರದಿಗಾರರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡೋಣವೆಂದು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ವರದಿಗಾರರನ್ನು ನಾನು ನುನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಿ ಲೀಲಾವತಿ ಅರ್ ಪ್ರಸಾದ್ (ಅಧಿಕಾರಿ) — ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಜನ ವರದಿಗಾರರು ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಭೆಗೆ ಚುಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಯಾರೂ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾಲ್ಕು ಜನ ವರದಿಗಾರರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದಾಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅವರು ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸಾರಾಯಣಕುಮಾರರವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಚರ್ಚೆ ತಡೆದಾಗ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಅಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಈಗ ಅವರು ಎರಡೂ ಬಿರಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಸಭೆಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವುದು ಒಂದು ಉದ್ದೇಶ.

ಈ ಎರಡು ಕುತಂತ್ರಗಳಿಂದ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಯಾರಿಗೂ ಗೌರವ ತರತಕ್ಕ ಕೆಲಸವಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಕ್ಲಾಶ್ವನ್ ಅವರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಗಳು ಮೊದಲೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಮ್ಮಮಂಟರಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ಬರೆಯತಕ್ಕಂತಹವರು ವರದಿಗಾರರು. ಅದು ಟೀಪರ್‌ಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆದರೂ ಒಂದೇ, ವರದಿಗಾರರು ಬರೆದುಕೊಂಡರೂ ಒಂದೇ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಳಕಳಿ ತೋರಿಸಿ ಈಗಲೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು, ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಾದಂಥಾದ್ದಲ್ಲ. ವರದಿಗಾರರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿಗಾರರು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೋಸ್ಕರ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣವನ್ನು ಮುಂದೂಡಿ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಈ ಸಭೆ ನಡೆಯುವಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಟಿ. ಜಯಕುಮಾರ್. — ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲವಾಗಿದೆ, ವರದಿಗಾರರು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಂಪುರ ಹೊದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಏಕೈಕ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ತಾವು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಅದೇಶ ನೀಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಶೀಘ್ರಲಿಖಿಗಾರರು ಬಹಳ ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಸಚಿವಾಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಬಂದು ವರದಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಈ ಸದನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸದೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಾನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

(ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ತಾವು ಈಗ ಬಂದಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಯ ತೀರ್ಮಾನವೇ ಆಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದೂ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ನಾವು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಟೀಪರ್‌ಕಾರ್ಡ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವರದಿಗಾರರು

ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ ಈಗಲೂ ಸಹ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇನೆಂದರೆ, ವರದಿಗಾರರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಯಾವುದೋ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರು ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವೂ ಕೂಡ ನಿನ್ನೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿದಿರಿ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಓಡಾಡಿ ಬಂದೆ ನೋಡೋಣ ವೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ ನಮಗೆ ಅವರು ಯಾರೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇನೆಂದರೆ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ ಸಭೆ ನಡೆಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ, ಸೂಕ್ತವೇ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪರಂಪರೆಗನುಗುಣವಾಗಿದೆಯೇ ಇದು ? ತಮಗಲ್ಲಾ ಇದು ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪುನರ್ ಉಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರುಗಳು ಮುಷ್ಕರ ವೆನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. They are holding the entire Legislature to ransom ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಗಣ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಈ ತರಹ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು, ಇದು ಬಹಳ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವವೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾರನ್ನೂ ಅವಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಕ್ಲೋಸ್ಕರ ಅವರು ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೇ ಇದ್ದು ಬಳ್ಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈಗ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ನೀವು ಅದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಹ ಯಾರನ್ನೂ ಅವಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್.—ಮುಷ್ಕರಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಕಾರಣವಿರಬಹುದೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್‌ರವರನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದೇವೆ, ಅವರನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ ? ಅವರಿಗೆ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ ವಿಷಯ ಎಷ್ಟು ಗೊತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತು. ನಾನು ಅವರ ಪರವಾಗಿ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೂ ಸರಿಯೆ, ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರ್ಗಿಲರಿನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರವರು, ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರೇಗೌಡರು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು, ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಲಿ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ, ಸುಖವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದು ಬಹಳ ಸಣ್ಣ ಕೇಳಿಕೆ, ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಕ್ಕೆ ೬೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗುವುದು ಬೇರೆ. ನಿಮಗಲ್ಲಾ ಆಗೌರವದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—೬೦,೦೦೦ ಅಲ್ಲ ಒಂದು ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಲಿ ಕೊಡೋಣ, ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು.....

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್‌ರವರಿಗೆ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇದ್ದು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವ ಜನ ಇವರು ಅಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇನೆಂದರೆ ಅವರ ನ್ಯಾಯವಾದ ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವಂತಹ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತಾವು ತೋರಿಸಬೇಕು. ತಾವು ಶಾಸನ ಮಂಡಲಿಯ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದೀರಿ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ತಾವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಇದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿ. ಈಗಲೇ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ, ನಾಳೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಅದು ಬೇರೆ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿ. ಅವರನ್ನು ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನಿಸಮ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರೆಂದು ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಡಿ. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಖೇದವಾಗುತ್ತದೆ ದೇಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದಂತಹ ಧಾಟಿ ನೋಡಿದರೆ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನಿಸಮ್ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ. — ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನನ್ನದು ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಯಮವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲಿ. ಅವರು ಕಮ್ಯುನಿಸಂ ಆದರೆ ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯನಾಗ ಬೇಕೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದೂ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯುನಿಸಂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಾರೂ ಕರೆದೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ನ್ಯಾಯವಾದ ಕೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಪರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಬಂದು ಇಷ್ಟತ್ತು ವಿನೋ ಕೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್‌ನ್ನು ಕಮ್ಯುನಿಸ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ? ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಪಡೆಯದೆ ಇವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರಾ? ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಓಡಿಸಿದರೇ? ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಪೀರಿಯಡ್ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ ನಾಡಿದರೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿಯಿಂದ ಜನಗಳ ಸಹಕಾರ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ?

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರೇ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್. — ಈಗ ಕೂಡ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಲು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ತಾವು ಸೇರಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಐದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ನಿಮಗೂ ನಾನು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ನೀಲಕಂಠಪ್ಪ. — ಬದಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಕಥೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ಅಜ್ಜಿ ಊರಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಕಾಡಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಆ ರೀತಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ.

*

*

*

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್. — ಅವರು ನೇರವಾಗಿ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತರಹ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಒಳಸಂಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆನ್ನುವ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಒಳಸಂಚು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಯೇ ?

(ಗೊಂದಲ)

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು. — ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಪರದಿಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೇ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ರೇಕಾರ್ಡ್‌ನಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಂದು ಹೇಳಲೂ ಕೂಡ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕ್ಯಾಸಟಾ ನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ರೇಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಆಗ ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ನೀಲಕಂಠಪ್ಪ.—ಬದಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಪಂಪಾಪತಿಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ತಾವು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ನೀಲಕಂಠಪ್ಪನವರು ತಲೆ ಇಲ್ಲದ್ದಕ್ಕೆ ತಲೆ ಹಚ್ಚುವುದು, ಬಾಲ ಇಲ್ಲದ್ದಕ್ಕೆ ಬಾಲ ಹಚ್ಚುವುದು, ಬೇಡ. ಅವರು ಮಾತನಾಡಲಿ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆ ಜನ ಜೊತೆ ಜನರಿದ್ದಾರೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕಂಥವರೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಯಾರೂ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲಿ ಬಿ.ಜೆ.ಪಿ, ಸಿ.ಪಿ.ಐ, ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ ಬರುತ್ತದೆ, ನಾವು ಬರುತ್ತೇವೆ ಎಂ.ಇ.ಎಸ್ ಬರಬಹುದು, ಇವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇದು ಸ್ವೀಪಿಂಗ್ ರಿಮಾರ್ಕ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು. ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಲಿಲ್ಲ. ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಷ್ಟೇ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು ೧೯೪೧-೪೨, ೪೩, ೪೪, ೪೫ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ನೆನಗುದಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರ ಅದು. ಪರದಿಗಾರರ ಬೇಡಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಗಡೆಯವರ ಭರವಸೆ ದಿನಾಂಕ ೨೧-೩-೪೫ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಆ ಮನೆಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮುಷ್ಕರ ಕೈ ಬಿಡಿ ಎಂದು ಶಾಸಕರಿಗದ ವರದಿಗಾರರಿಗೆ ಕರೆ ಎಂದು ಇದೆ.

ಒಂದೆ ಮಾನ್ಯ ರೆಹಮಾನ್‌ಖಾನ್ ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸದನದ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಗೌರವ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ೧೯೪೫ ರಲ್ಲಿ ನೀವು ಏನು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ, ಆ ಭರವಸೆ ಈಡೇರದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಮುಷ್ಕರಕ್ಕೆ ನೀವು ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದೀರಿ, ನೀವೇ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ, That should not be our approach.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ನೀಲಕಂಠಪ್ಪ.—“ನೀವು ಮಾಡಿದ್ದರೆ” ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, “ನೀವು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದಿಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಇವತ್ತು ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮಿತ್ರರು ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನೂ ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಮನವಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೇರೆ ಪದ ಪ್ರಯೋಗ ದ್ವೇಷ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್‌ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಇರಲಿ. ಈ ರೀತಿ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ತಾಪತ್ರಯವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಈ ಮಾತುಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ

ಬರದಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಪತ್ರಿಕೆಯವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು, “ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು” ಎನ್ನುವ ಮಾತಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಹೇಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುವುದು ನಿಜ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಹಿಂದೆ ೧೫-೨೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದು, ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ವರದಿಗಾರರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು, ನಾನು ಮೇಲ್ಕನೆಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕ ನಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ, ಕೆಳಮನೆಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಇದ್ದವು. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ಬಿ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡರು ಸ್ಪೀಕರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಇದ್ದವು. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರೂ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಇದ್ದಾಗ ಕೂಡ ಈ ಬೇಡಿಕೆ ಇತ್ತು. ಅವರು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಬೇಡಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ೧೯೮೪ ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರೂ ಕೂಡ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರೂ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ರೀತಿ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಾನು ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ, ಯಾವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕು, ಯಾವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಥಿಕ ಇತಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹು ದಿನದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರು ಹೇಳಿದಂತಹ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ ಇರಲಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು, ಸರ್ಕಾರಿವಲಯದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ನೌಕರರು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ತರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸಹಜ. ಆದರೆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ-ತಕ್ಕಂತೆ ಅವರು ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಗಲೀ ಏಥಾನ ಸಭೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಲೀ ಈ ಮುಟ್ಟಕ್ಕೆ, ಈ ಸ್ವಿಚ್ಚಿಗೆ ಒಯ್ಯತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಒತ್ತಾಯ ಆಗಬಾರದು. ಅವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ, ಈ ಕಡೆಯವರೂ, ಆ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರೂ, ನಾಯಕರೂ ಕುಳಿತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲಿ ವರದಿಗಾರರು ಕೊಡಲೇ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು. ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ವರದಿಗಾರರನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಕೆರದು ಮಾಡಬೇಕು ಇದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಲಿ. ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರು ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು, ನಾವು ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ, ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿಯೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ನಾವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಾರದು. ಅವರ ಮಂಷ್ಕರದ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ರಿಪೋರ್ಟಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದೇ, ಯಾವುದೂ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ substantive evidence ಅಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವರದಿಗಾರರು ಇರಬೇಕು, ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ರೋಕರ್‌ಸಭೆಯ ಪರಂಪರೆಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಈ ರೀತಿ ಎಂದೂ ಆಗಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಮಾತು ಅಷ್ಟೇ ಸತ್ಯ. ಈ ರೀತಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿ, ಈ ರೀತಿಯ ಬಾಯ್‌ಕಾಟ್ ಮಾಡಿ, ಸಂಸದೀಯ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅವರೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿಶ್ವದ ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಆಗಲೀ, ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮವರೂ ಈ ಮುಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದು ಸರಿಯೇ? ಹೋಗಬಹುದೇ? ಇದನ್ನು ಅವರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ನಾನು ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು

ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಿದರೆ ಅದು ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮರೆತು ಜನತಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ, ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ಗಂಟಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮನೆ ದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಆಗಾರವ ಆಗುತ್ತದೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು, ಬೇರೆ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲ. ನನಗೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದೆ, ನಾನೂ ಕೂಡ ಹಿಂದೆ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ನಾನು ವಾದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಕೂಡಲೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಬರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಅವರ ನಾಯಕರು ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸವಿನಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪರದಿಗಾರರು ಇಲ್ಲದೇ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ವರದಿ ತಯಾರಿಸಬಹುದು. ನಿಯಮ ಏನೆಂದರೆ, "Secretary shall cause to be prepared a full report of the proceedings of the house" ಇದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಟೀಪ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಟೀಪನ್ನೂ ಕೂಡ ವುನೇ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಅವರೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇದೆ; ನಾನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಸಭೆ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ, ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವವನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸೋಣ ಅವರು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬರದೇ ಹೋದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವತ್ತು ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಅವರೂ ಅವಲಂಬನೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಯಾವುದೂ ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.— ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ರೀತಿ ತಾವು ಅಥೋ ಭುಷ್ಪ ತಥೋ ಭುಷ್ಪ ಎಂಬ ಸ್ಲೇಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.— ಇಲ್ಲ, ನಿಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ...

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.— ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಯೇಲ್ ಆಗಿ. ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಈ ಮನೆಯ ಗೌರವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಇದನ್ನು ಈ ಸದನದ ಗೌರವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಗುಬ್ಬಿಯ ಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ ಬಿಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಪರದಿಗಾರರು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ನಮ್ಮ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಖಂಡಿತಾ ಸರಿಯಲ್ಲ. ನೀವೂ ಕೂಡಾ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅವರು ಬರುವ ತನಕ ಕಾದುಕೊಂಡು ಈ ಸದನವನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಾಕಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಆನ್‌ಲೀಸನಬಲ್ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ, ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ರಾಶ್ತ್ರಿಕ ವಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಬೇರೆ ಪರದಿಗಾರರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿ, ಸಭೆ ನಡೆಯಲಿ. ಆದರೆ ಪರದಿಗಾರರಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆ ನಡೆಸಿದರೆ ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಸಬ್‌ಮಿಟ್ ಆದವಾಗ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಬೇರೆ ಪರದಿಗಾರರನ್ನು ತರವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿ; ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.— ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಪರದಿಗಾರರಲ್ಲದೇ ಎಂದೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಪರದಿಗಾರರು ಸಭೆಗೆ ಬರದಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಕರಣ ಎಂದೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ, ಇವತ್ತು ಪರದಿಗಾರರು

ಇಲ್ಲದೆ, ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಈ ಸಭೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ, ನಡೆಯಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾವೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವರಿಲ್ಲದೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಷ್ಟೆ ವಸ್ತು ಇದೆ. ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಇದೆ. ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ನಿಯಮ ಇದೆ. ಸಭೆ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ನಿರ್ಣಯ ಇದೆ. ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಇಂತಹದ್ದು ಸಬ್‌ಸ್ಟಾನ್ಸಿವ್ ಎವಿಡೆನ್ಸ್. It is a substansive evidence. It can be taken as substansive evidence.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ...

(ಗೊಂದಲ)

SRI M. S. KRISHNAN.—Why are you re-opening the discussions ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರೇ ಅವರು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಲಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್.— ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಸಭೆ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಸಬ್‌ಸ್ಟಾನ್ಸಿವ್ ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಅಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧುವಾದುದು ಏನೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ. ಸಾಧ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ. ಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧ್ಯವಾದುದೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.— ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ನಿರ್ಣಯ ಇದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.— ಎಲ್ಲಿದೆ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ನಿರ್ಣಯ, ದಯವಿಟ್ಟು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೋಟ್ ಮಾಡಿಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.— ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವರದಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಇದೆ. ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ. ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ಸಭೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ನನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಒಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿರಬಿಡಿ. ಇಷ್ಟೇ ನಾನು ಕೇಳುವುದು. ಈಗಾಗಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಆಗಿದೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪಾಲನೆ ಒಟ್ಟಿನೇ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ತಮಗಿರುವ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕು. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಯಮ ಒಬಿ, ಒಬಿ, ಒಬಿ ಮತ್ತು ಒಬಿ ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡಾ ರಿಪೋರ್ಟಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಸಭೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಒಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿರಬಿಡಿ. ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಇದು ಸಬ್‌ಸ್ಟಾನ್ಸಿವ್ ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಸೆಕೆಂಡರಿ ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಒರೀ ಟೀಪ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಸಬ್‌ಸ್ಟಾನ್ಸಿವ್ ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಎಂದು ಇರಬಹುದಾದರೂ ಅದು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ಗಂಟೆ ಚರ್ಚೆ ಆಗಿದೆ. ಈಗ ನೀವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಿ. ರಿಪೋರ್ಟರ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೂ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ವೇದಾಂತ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಭ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ ತಾನೇ ? ಈಗ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಟೀಪ್ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡಾ ಪುನಃ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಕ್ರಿಬ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ವರದಿಗಾರರು ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಕ್ರಿಬ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒಸವಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರು ಮಾತನಾಡಿದರೂ, ಸ್ವೀಕರಿಸುವರು ಬಂದರು, ಚೀರ್ ಆಹ್ವಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು

ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಬರೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಬೇಪ್ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ತರಹ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಮೆಕ್ಯಾನಿಸಂ ಇಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲಾ ಬೇಕಾದರೆ ಫೋಟೋ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವೆಲ್ಲಾ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ ? It does not become original evidence. ಇದು ಒಂಟಿನಲ್ ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲೂ ಪ್ರಿಸಿಡೆಂಟ್ ಇಲ್ಲ, ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಪ್ರಿಸಿಡೆಂಟ್ ಇದಿ ದ್ದರೆ ಪ್ರಾಬ್ಲಂ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಒಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಎದ್ದು ಹೋಗಿ ಆಧ್ಯಕ್ಷರು ಬಂದರು ಎಂಬುದು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ, ಇದೇ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ವೇದಾಂಥ ಹೆಮ್ಮಿಗಿ.—ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನಾರವರು ನೌಕರರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅವರು ಕಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಅವರೇ ನಾನೂ ಸಹ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೂ ಕಾಳಜಿ ಇದೆ. ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಒಬ್ಬ ವರದಿಗಾರನಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಒಬ್ಬ ಆಫೀಸರ್‌ನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಈ ಮನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಪೋಸೀಡಿಂಗ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ, ಇದು ಸಿಂಧುವೇ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಿಂದ ಹಿಡಿದು, ವರದಿಗಾರನಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವುದು ನಾಡ್ಯವೇ, ಇದು ನ್ಯಾಯವೇ, ಇದು ಸಿಂಧುವೇ ಇದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅದುದರಿಂದ ಈ ನೌಕರರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನಾರವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಳಜಿ ಇದೆ. ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಳಜಿ ಇದೆ, ಇದು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆದರೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವದ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಆಧ್ಯಕ್ಷರೇ ವರದಿಗಾರರು ಸ್ಟೈಕ್ ಮಾಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸ್ಟೈಕ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ವರದಿ ಮಾಡುವವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದ ಕಾರಣ ವರದಿ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಬೇರೆಯವರನ್ನಾದರೂ ಸರಿ, ಕರೆಯಿ ಸಿ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ, ವರದಿಯನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ವಿನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇದರಿಂದ ಅಗೌರವ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಗೌರವ ಆಗುತ್ತದೆ ಅದು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅಗೌರವ ಯಾರಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ? ಏನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಇದೆ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ, ಆ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇವೊತ್ತು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರಿಂದ ಸಭೆಗೆ ಅಗೌರವ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಾದ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಯಿಂದ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿ, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ತಂದೂ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ರಾಜೂಗೌಡ.— ಇದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯ...

ಆಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಮಾನ್ಯ ಪಂಪಾಪತಿಯವರರು ಮಾತನಾಡಿ ಮುಗಿಸಲಿ, ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಪಂಪಾಪತಿಯವರೇ ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.— ಇವೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ, ವಾದ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ, ವರದಿ ಮಾಡುವವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸುಬಳ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರೋ, ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ತರಂತೀರೋ ಅದು ತಮಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಈಗ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ತಂದೂ ಕೂರಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಹೊರಗಡೆ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ ಇದೆ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡುವುದು ಇದೇ. ಅವರು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಇದು ತಂತ್ರ. ತಾವು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಕುತಂತ್ರ. ಅವರು ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದು ತಂತ್ರ; ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಬೇಡ.

ಆಧ್ಯಕ್ಷರು.— ತಾವು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.— ಇಲ್ಲಿ ತಂತ್ರ ಕುತಂತ್ರಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ತಂತ್ರ ಕುತಂತ್ರಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದ್ದಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ವರದಿ ಮಾಡುವವರು ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳು.

ವವರು ಇಲ್ಲ. ಟೀಪರ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಅದು ಸರಿಯಾದ ಸಾಧನ ಅಲ್ಲ ಎಂದೂ ನಮ್ಮ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕೂಡಲೇ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸದನವನ್ನು ಮುಂದೂಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ.ರಾಜೂಗೌಡ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡೂ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ಬಹಳ ವಿಷಯವಾದ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಸಣ್ಣದು. ವರದಿಗಾರರು ಇಲ್ಲದೇ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಕಾನೂನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಅದುದರಿಂದ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಒಂದು ರೀಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು, ವರದಿಗಾರರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ? ವರದಿಗಾರರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಇದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇರುವುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವರದಿಗಾರರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆ ಪಟ್ಟಿಗೆ ನನ್ನನ್ನೂ ದಯೆ ವಿಟ್ಟು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಆದರೆ ವರದಿಗಾರರು ನಡೆದುಕೊಂಡ ರೀತಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತಮಗೆ ಮತ್ತು ಈ ಸದನದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಒತ್ತಿಗೆಯಾಗಿದೆಯೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಂಸದೀಯ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಮತ್ತು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಶಾಸಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ನಮಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಇವೊತ್ತು ವರದಿಗಾರರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನೀತಿಗೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡದ್ದು. ಯಾರೇ ಆಗಲೀ, ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೇ ಆಗಲೀ ಇಂತಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಕ್ಷಮಿಸಲಾರದ ಅಪರಾಧವೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಸವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ ತಾವು ಈ ಸದನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸತಕ್ಕವರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ತಾವು. ವರದಿಗಾರರು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಯಥಾವತ್ ವರದಿ ನಮಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಕೆಲವು ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನುಮಾನಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅದು ಸರಿಯೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ವರದಿಗಾರರು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಾದವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸಡಿಲಿಸತಕ್ಕ ಮನ್ನಸನ್ನು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಮೂಲಕ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಬರದಂತೆ ಅದರ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತನ್ನದೆಂದು ತಾವು ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಿಜವಾಗಿ, ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವೇ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ತಾವು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ತಾವು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡಿ ಮಾತನಾಡಿ ಸೋಲುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ದುರದೃಷ್ಟಕರವಾದ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ, ಪಾಪ, ವರದಿಗಾರರು ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಸೇರಿದವರಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಅಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ಎನ್ನುವ ತರದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರೆಸ್ಚೀಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಾದ ಪ್ರತಿವಾದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ. —ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್. —ಸ್ವಾಮಿ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಬೇರೆ. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಮಾತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನಾನು ಬಹಳ ಕಾಲ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. —ಯಾವುದಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ ಇದ್ದರೆ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್. —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಎಂದು ಮಾತನ್ನು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ವಿಧಾನ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ವಿಧಾನ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೆ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಕೇಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ವಿಧಾನ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಕೇವಲ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಮಾತ್ರ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಹಣಕಾಸಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲವೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಫೈನಾನ್ಸ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಹತ್ತಿರ ಫೈಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಮಾತ್ರ ಇದರಿಂದ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದರೆ, ವರದಿಗಾರರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲಾ ವಿಧಾನ ಮಂಡಲವೇ ನೇರವಾಗಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ಜಂಟಿ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ವರದಿಗಾರರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವರದಿಗಾರರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ, ನಾವು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗಲೂ ಬೇಡಿಕೆ ಈಡೇರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಮಂಷ್ಕರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವರದಿಗಾರರು ಮಂಷ್ಕರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾಗಲೂ, ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕರೆದು ತಾವು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಈಡೇರಿಲ್ಲವೆಂದು ವರದಿಗಾರರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೋವು ಇದೆ, ವರದಿಗಾರರು ಇಲ್ಲದೇ ಸಭೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ರೂಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್‌ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಯಾರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಆ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಈ ವರದಿಗಾರರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ. —ನೀವು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ. ನೀವೂ ಸಹ ಈ ಪ್ರಚೋದನೆಗೆ ಬಾಗಿಗಳೆಂದು ಸಂದೇಹ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್. —ಈಗ ನೀವು ಹೇಳುವುದು ನಮಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. —ಇಬ್ಬರೂ ಈ ತರಹ ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್. —ನಮಗೆ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ರದ್ದು ಪಡಿಸಿ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾದುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ವರದಿಗಾರರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ವರದಿಗಾರರು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಬೇಡ. ನೀವು ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ, ವರದಿಗಾರರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕರೆದು, ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳೊಳಗಾಗಿ ವಿಚಾರ

ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ನೀವು ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ. ಅವರು ಅಗಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಆ ಮೇಲೆ ಪರ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಕ್ಷಣವಾಡಿ. ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಛೇದನ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಬೇಕು? ಪರ್ಯಾಯ ವರದಿಗಾರರು ಇಲ್ಲದೇ ನಾವು ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಅವಮಾನಕರ. ನಾವು ಪರ್ಯಾಯ ವರದಿಗಾರರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ನಮಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಲ್ಲವೆಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಸಭೆಗೆ ವಿರಾಮ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೆಂದೂ ಯಾರೂ ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಧ್ಯೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ನಾವು ವರದಿಗಾರರಿಗೆ ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡಲು ಪ್ರಚೋದನೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ನೀವು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನೀವು ಅವರಿಗೆ**** ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮ ಸಂದೇಹಗಳು ಬಹಳ ಇರಬಹುದು. ಸಂದೇಹದ ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೇ ಇರಬಹುದು. ತಾವು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಡಿ. ತಾವು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರಚೋದನೆ ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಿರುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವನ್ನು ಪೇಪರ್‌ನವರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದು. ಇಲ್ಲಿನ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶಾಸಕಾಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ನೀಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನ ಪ್ರಕಟವಾದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಶಾಸಕಾಂಗದ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆದಿವೆ ಎಂಬ ವಿವರಗಳು ಅನೇಕ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಈ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳ ಅರ್ಥ, ಇತಿಮಿತಿಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ದೂರ ಈಡುಹುದು, ಹೀಗೆಲ್ಲ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆದಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳು ಇವೆ. ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಹೇಳಲಿ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ಎತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅಷ್ಟೇ. ಏಕೆಂದರೆ ತಾವು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ವಿಷಯದ ಇತ್ಯರ್ಥ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅಗಬೇಕೆಂಬ ಅನಿಸಿಕೆ ತಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಈ ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಷ್ಟೇ ಇದನ್ನು ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಶಾಸಕಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಒಪ್ಪುವಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಹರಿಸಬಹುದೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಯಾವುದೇ ಕಟ್ಟುಪಾಡಿಗೂ ನಾವು ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಚಲಾವಣೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಇದಕ್ಕೆ ಏನೇನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಅಡಿಯಿಂದ ಮಂಡಿಯವರೆಗೆ ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಬಳಸಬಹುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆ

*As ordered by the Chair, marked portion is expunged.

ತಮ್ಮಲ್ಲಿದರೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ವರದಿಗಾರರಿಲ್ಲದ ಅವರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಕುರಿಸಿದರೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಆ ವರದಿ ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿ. ನೀವೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವಾಗಲಾಗಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಅಧಿಕೃತ ವರದಿ ಆಗಲಾರದು ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ನಾವು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧ ಬೆಡಕಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ನ್ಯಾಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ. ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಬೇರೆ ಒಂದು ಅರ್ಥ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಗಿ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರಿಗಾಗಲಿ ನೀಲಕಂಠಪ್ಪನವರಿಗಾಗಲಿ ಬರಲಾರದು ಎಂಬ ನನ್ನ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮೆದುರು ತೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಸದಂದೇಶವನ್ನು ತಾವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಯುತ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಕೂಡ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ತಾವು ಕೂಡ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದವರು, ಸಚಿವರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನ್ಯಾಯಯುತ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ಯಾರಿಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಹೇಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶಾಸಕಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಯಾವಯಾವ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ತಾವೂ ಸೇರಿ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಅಥವಾ ಮಂಡಲಿ ಕೂಡ ಇದೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ತಾವು ಬಯಸಿದರೆ ಆ ರೀತಿ ನಾವು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಕುಮಾರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಚರ್ಚೆ ಸಾಕು. ದಯವಿಟ್ಟು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಸ್ಪೆನೋಗಾಫರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ, ಎರಡು ಗಂಟೆ ಆಯಿತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇವತ್ತು ನಾನೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿರುವುದು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಸಾನದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರುವುದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಗಿಂತ ನನಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಲು ಆರಾಮ ಇರುತ್ತದೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರೂ ಕೂಡ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ನನಗೆ ಈ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಮರ್ಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ನಡೆಯಬೇಕು, ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆ ಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಇರಬೇಕೆನ್ನುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಯಿತು. ಈಗ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್ ಬೇರೆ, ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್ ಬೇರೆ. ಈ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಗವರ್ನರ್ ಅವರು ಈ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಕೆಲವು ಪವರ್ಸ್ ಅದರಲ್ಲಿ ಇವೆ ಗವರ್ನರ್ ಅವರಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಅಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಚೇರ್ಮನ್ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಆಫೀಸರ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಈ ನಾಲ್ಕೂ ಜನ ಸೇರಿ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಸ್ಪೀಕರ್ ಮತ್ತು ಚೇರ್ಮನ್ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ ಅದೊಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಗವರ್ನರ್, ಗವರ್ನರ್ ನಂತರ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಬೋರ್ಡ್, ನಂತರ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಇರುವುದು. ಈ ವರದಿಗಾರರು ಕೆಲವು ಡಿಮಾಂಡ್ಸ್ ಏನು ಇಟ್ಟರೂ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ವರದಿಗಾರರ ಹೆದ್ದೆಯನ್ನು ಗೆಜೆಟೆಡ್ ಪೂ ಸ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಗಾರ ಕೊಡಬೇಕು—ಹಾಗೆ ಹೀಗೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ವರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡೋಣ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಸಭೆ ಕ್ಷಮೆ ನೆಗೆಟೀವ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಸಭೆಗೆ ಡೆಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದೆವು ಎಂದು ನಾವು ವರದಿ ಗಾರರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ I was not satisfied with the work of the officers. ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಮರ್ಪಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ ಏಕೆಂದರೆ ಒಳಗಿನಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಸ್ಪೀಕರ್ ಆದ ತಕ್ಷಣ ಚಂದ್ರೇಗೌಡರು ಇದ್ದಾಗ ಏನು ಪ್ಯೂಸಿಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಅನಂತರದ ಪ್ಯೂಸಿಡಿಂಗ್ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದಾಗ ರೀಲಿ-ರೀಲಿ ಪ್ಯೂಸಿಡಿಂಗ್ ನಮಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ತಾವೆಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಬೇಕು. ನಾನು ಸ್ಪೀಕರ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್

ಆಯಿತು. ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರ್, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಅಫೇರ್ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರ್ ಮತ್ತು ಕೌನ್ಸಿಲಿನ ಚೀಫ್‌ಮನ್ ಕೂಡಿ ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಸಿದವು, ಆಗ ಲಿ. ಲೆ. ರೈಡ್ ಪ್ರೊಸೀಡ್‌ಗ್ಸ್ ಲಿ. ಅದರೂ ಪ್ರೆಸ್‌ನಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ಎಂದರೆ ನಾವುಲೂ ತಲೆತಗ್ಗಿ ಕದಲಿಕೊಂಡು ಬಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಇವರ ವರ್ಕ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆಯಿಸಿ "ನೋಡ್ಸ್ ನಮ್ಮ ವರ್ಕ್ ಸರಿಯಿಲ್ಲ, You are not up to the mark. ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ" ಎಂದು ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಪ್ರೆಸ್ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಪ್ರೆಸ್‌ನವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೧೨-೩-೧೯೮೩ರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ೩೧-೮-೧೯೮೪ ರಂದು ಎಂದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಕುಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ೧೨ ತಿಂಗಳು ೧೩ ತಿಂಗಳು ಅಂದರೆ ಒಂದೊಂದು ವರ್ಷನೇ ಡಿಲಿ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅವರು ತಯಾರಿಸಿ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸದಿಲ್ಲ. ಆ ಮೇಲೆ ೧೨-೯-೧೯೮೩ರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ೩೧-೮-೧೯೮೪ರಲ್ಲಿ ಪ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ, ಅದು ೧೪-೧೦-೮೫ಕ್ಕೆ ಪ್ರಿಂಟಾಗಿದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ೨-೩-೮೫ರ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ೧೯-೪-೮೫ಕ್ಕೆ ಪ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ನೋಡಿ, ನೀವು; ತಾವು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾನ್, ಸದಸ್ಯರು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಅನೇಕ ಯೋಗ್ಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅದು ರೇಕಾರ್ಡಾಗಿ ಎಡಿಟಾಗಿ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಪ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದರೆ ಇಷ್ಟು ಸಮಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ತಾ. ೧೯-೪-೮೫ಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಇದು ಇವತ್ತಿಗೂ ಪ್ರಿಂಟಾಗಿ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರ ೧೯೮೩ರದ್ದು ಮಾತ್ರ with great difficulty print ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಚೀಂಬರಿವಲ್ಲಿ ಎಡುಕೇಷನ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಚೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆಯಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಮತ್ತು ಅವರು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಪ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ೮೩ರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ೮೫ರ ೧೦ನೇ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬಂದವು. ೮೪ರದ್ದು ಪೂರಾ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೮೫ರದ್ದು ಕೂಡ ಯಾವಾಗ ಹೋಯಿತು ಎಂದರೆ ೧೮-೩-೧೯೮೫, ಅಂದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅರಿಸಿದ ಮೇಲಿನದು ಇದು ೧೦-೧೨-೮೫ಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಅಂದರೆ ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ನನಗೇನೂ ಇಲ್ಲ ನೀವು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನದು ಏನಂದರೆ ನಾನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ಕ್ ನೆಡುಬೇಕು, ಸರಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು, up-to-date work ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಡಿಲಿ ಆಗಬಾರದು, ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯರೋದನ ಆಗಬಾರದು, ಇಮ್ಮಿಡಿಯೇಟಾಗಿ ಧರವಸೆಗಳ ಕಲಾಟ್ ಆಗಬೇಕು ಕೆಲವು ಇವತ್ತಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಲಾಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಬಿಗಿಹಚ್ಚಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ವರ್ಷದ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕಲಾಟ್ ಮಾಡಿ ಹಚ್ಚಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಅವರನ್ನು ಕರೆದು ಕರೆದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ Upto the mark. ಇವರು ಇಲ್ಲ. ಅದರೂ ಕೂಡ ನಾನು ಏನು ಹೇಳಿದೆ ಎಂದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು There is a ray of hope" ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಏನೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಲಿ. ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ನಿಮಗೆ ಏನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮೆಮೊರಾಂಡಂನೂ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ" ಎಂದು, ಇವತ್ತು ಕಾನ್ಸಿಟ್ಯೂಷನ್ ಪ್ರಕಾರ Legislature is the head. Government is the creation of the Legislature. ಇವತ್ತು ಅಜೆಕ್ಯುಟಿವ್‌ನಲ್ಲೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಪೊತ್ತಿಂದು ಅವತ್ತೇ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅದರ ಪ್ರತಿ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಸಹ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಮಾಡಿದರೂ ತಪ್ಪುತಪ್ಪು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾಗಿ ರೆಕಾರ್ಡಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ತಾವೂ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಡಿಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಆಪ್ಕಾರಿಸ್‌ನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಲಾಟ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ನಾನೂ ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಡಿಮಾಂಡುಗಳನ್ನು ರೆಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ತಳ್ಳಿಹಾಕಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಭಾಪತಿಯವರೂ ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಶುಕ್ರವಾರ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ನಾನು ಕಾನೂನು ಕರೆಯಿಸಿ, ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ೨೨ರಂದು ಸ್ಟ್ರೀಕ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದಾಗ, ಅವರ

ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ನಿಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಪಞ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಇಡಲು ಪರ್ವಸ್ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಇಡಲು ಪರ್ವಸ್ ಇದೆಯೋ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಸಹ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಏನು ದಿನಾಂಕ ೨೭ನೇ ಜನವರಿ ೧೯೮೬ ರಂದು ಸ್ಟೈಕ್ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸೋಮವಾರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾಗಿ ಎಂದು ಸಹ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಸೋಮವಾರವೇ ಸ್ವಪಞ್ ಬೋರ್ಡ್ ಅಥವಾ ಬೋರ್ಡ್ ಕರೆದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಸಹ ಕರೆದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅವರ ಜೆನ್ಯುನ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥವುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ಸಹ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಮೆಂಟನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ರವರಿಗೂ ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರದೂ ಸಹ ಕೆಲವು ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳು ಇದ್ದವು. ಅವರಿಗೆ ಸಹ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತವಾದಂಥ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿ, ಅವರೂ ಸಹ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸ್ಟೈಕ್ ಅನ್ನು ಮುಂದು ಹಾಕಿದರು. ರೂಂ ಬಾಯ್, ಮತ್ತು ಡ್ರೈವರ್ ಸಹ ಸ್ಟೈಕ್ ಹೂಡಿದರು. ತಮಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶಾಸಕರ ಭವನದ ಕಾರುಗಳ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ೧೯೮೨-೮೩ರಲ್ಲಿ ಕಾರುಗಳಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಾಡಿಗೆ ೭೧,೬೧೨ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಆದರೆ ಖರ್ಚಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ೩,೪೪,೭೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ೧೯೮೩-೮೪ರಲ್ಲಿ ೧೧,೧೨,೮೨೭ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಖರ್ಚಾಗಿರುವಂಥಾದ್ದು ೨,೭೦,೬೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಬೇಚಾರಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಸಕಾಂಗವೆಂದು ಸುಪ್ರಿಯ ಬಾಡಿಯಾದ್ದು ಇದೆ ಹಾಗೆ. I have pulled up all the officers, ಈಗ ಇದರಲ್ಲಿ ೬೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. There is some ray of hope ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಕೂಡ ಸ್ಟೀಕರ್ ಆಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸ ಉತ್ತಮವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. work is worship. ಕಳೆದ ೧೦ ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ೬೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ಪ್ರೊಗ್ರೆಸ್‌ನೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. There is ray of hope. ಅವರನ್ನು ನಾನು ಕರೆಯಿಸಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದರು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗೆಜೆಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ತಮಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ರಿಪೋರ್ಟರ್‌ನಿಗೆ ಪಗಾರ ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ರಿಪೋರ್ಟರ್ ಆಗಿ ಬಂದವರಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೪೫೪-೪೧ ಪ್ರೆಸೆಂಟ್ ಮ್ಯಾನ್ಯುಮೆಂಟ್ ೨೬೧೫-೫೫ ಪ್ರೆಸೆಂಟ್ ಪಗಾರ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಾವು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ೧೯೮೩ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ೫೦ ದಿವಸಗಳು ಮಾತ್ರ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ ೧೯೮೪ರಲ್ಲಿ ೫೦ ದಿವಸಗಳು ಮಾತ್ರ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ. ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೪೮ ದಿವಸಗಳು ಮಾತ್ರ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಿ. ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳಿಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳು ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಆಗಿ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ನಾನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಆಗಿ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ? ಇದನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ? ಈಗ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಚೆಕ್ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿ. ಅವರ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡೋಣ, ನಾವೇನೂ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಿಂದ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಶಾಸಕಾಂಗ ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಏನಾದರೂ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಆಗುವುದಿದ್ದರೆ ಆಗಿದಾಗ ಆಗಬೇಕು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಮೊನ್ನೆಯ ಶುಕ್ರವಾರದ ದಿವಸ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆಗ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ರಿಪೋರ್ಟರ್‌ನ ಕೈ ಕೈ ಕುಲಂಕಿಸಿ ಹೋದರು. ಮೊನ್ನೆ ಶುಕ್ರವಾರದ ದಿವಸ ನಾನು ಮಿಷಿಂಗ್ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಭಾಪತಿಯವರು ಸಹ ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಿ ಸಾಧ್ಯ

ಮಾಡಪ್ಪ ನಿಮ್ಮ ದಿಮ್ಮಾಂಡಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಏನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡು ತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಸೆಂಬ್ಲಿ ನಡೆಯುವಾಗ ಈ ತರಹ ನೀವು ಹೋಗಬೇಡಿ. ಈ ತರಹ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ Bureaucracy is more powerful than Democracy. Democracy is a very weak. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅಭಾಸವೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಬೇಡ. ಶಾಸಕಾಂಗ ಸುಖ್ಯ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಎಂ ಎಲ್.ಎ.ಗಳು ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ವಿಚಾರಗಳು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಭರವಸೆಗಳು ಕಲಾಟ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅದು ಆಗಬೇಕು. ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಭರವಸೆಗಳು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ಬರಬೇಕು. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾನು ಈಗ ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದುವರೆವಿಗೂ ಸುಮಾರು ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ನಷ್ಟು ಭರವಸೆಗಳು ಕಲಾಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾನು ಈಗ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಮೊನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಶುಕ್ರವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅಫೀಸಿಗೆ ನಾನು ೮-೩೦ ಗಂಟೆಗೆ ಬಂದವನು ಸಾಯಾಕಾಲ ೬-೩೦ ಗಂಟೆಯ ವರೆವಿಗೂ ಇದ್ದು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ನಾನು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ ನೀವು ನಾಳೆ ಸೋಮವಾರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರ ಆಸೋಷಿಯೇಶನ್‌ರವರು ನಾನು ಕೈ ಕೈ ಕುಲುಕುಸಿ ಮನೆಗೆ ಹೋದವು. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ನನ್ನದು ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಈ ಒಂದು ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತಾವು ೨೫ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನನ್ನು ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿ ರುವಾಗ ನಾನು ಸಮರ್ಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಬೇಕು. ತಾವು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ ತಮಗೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಿಗಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದೆಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸಹ ಒಂದು ಸಾರಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದರು 'ಎನ್ನ ನೀವು ನಮಗೆ ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಂದು' ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೧೯೮೫ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಗಿರುವ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪ್ಲೋಟಿಂಗ್ ಸ್ಟೀಕರ್ ಹೋಗಿ Plo-ten, ಸ್ಟೀಕರ್ ಎಂದು ತಪ್ಪು ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಸರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ. 'err is human' ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹ ಸರಿಪಡಿಸೋಣ ಎಲ್ಲರೂ ಅಪ್ ಟು ಡೆಟ್ ಇರಬೇಕು. ಯಾರು ಅಪ್ ಟು ಡೆಟ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರಿಗೆ ಮೆಮೋ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗೆ ಮೆಮೋ ಕೊಡಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗೆ ಮೆಮೋ ಕೊಡಲಿ, ಅಂಡರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಸೆಕ್ರೆಟ್ ಅಫೀಸರ್‌ಗೆ ಮೆಮೋ ಕೊಡಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟ್ ಅಫೀಸರ್ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಮೆಮೋ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಶುಕ್ರವಾರ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಮಾತನಾಡಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಪಚನ ಕೊಟ್ಟಿರೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಇವತ್ತು ನಮಗೆ ಕೈ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಈಗ ಟೀಪ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸೆಟೊಂದರ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಈ ತಿಂಗಳೆಲ್ಲ ಅಥವಾ ಎರಡು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಇದರ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಸೆಂಬ್ಲಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರೆಸ್ ಕಡೆಯಿಂದ ಆಗಲಿ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಕರಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಸು ತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಸಹ ಎಷ್ಟೋ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮಾಡಿ ಅನುಭವ ಇದೆ. ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಿತು ನಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಇರುವ ತನಕ ಸಮರ್ಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೈಕುಂಠ ಬಾಳಗರವರಷ್ಟೇ ಸಮರ್ಥ ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರಿಗಿಂತ ಏನೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಆಸೆ ಇದೆ. ಈ ಶಾಸಕಾಂಗಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಇದೆ. ಇದು ಸುಖ್ಯ ಯಾದಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. We should show that Democracy is more powerful in in India, that too in Karnataka. ಅದ್ದರಿಂದ ತಾವೆಲ್ಲ ಮೇಮಾಡಿ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಿ, ನಿವೇನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ನಾನು ಲಿಕ್ವಿಡ್‌ಟಿಟಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಆಗಲಿ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಕರಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಆದರೆ ಈಗಲೂ ಸಹ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ನಮ್ಮ ವರದಿಗಾರರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶುಕ್ರವಾರ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಡ್ಯೂಟಿಗೆ ಬರಲಿ. ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರನ್ನು ಮತ್ತು ಸಿ.ಪಿ.ಐ. ಮುಖಂಡರನ್ನು ಮತ್ತು ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ. ನಾಯಕರನ್ನು ಬಿ.ಜೆ.ಪಿ. ನಾಯಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ I will take a suitable remedial action. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅನಿವಾರ್ಯ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಈ ಡೆಮಾಕ್ರಸಿಯಲ್ಲಿ ಹೆದರಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಹೆದರಿ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರು, ನಮಗೆ ಹೆದರಿ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಾಕಿದರು ನೋಡಿ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಪವರ್‌ಫುಲ್ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಕೇಶವಮೂರ್ತಿಯವರು ಸಹ ನನಗೆ ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆದಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಏನೆಂದರೆ ವರದಿಗಾರರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಸಿ ನಮ್ಮ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬಂದಿದೆ. ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸಂಘದವರು ಸಹ ಕೂಡಿ ಈ ತರಹ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವರದಿಗಾರರಿಗೆ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಭಾಪತಿಯವರು ಸಹ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಅವರು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನಾವು ಕಾನ್ಸೆಟ್ ಏನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ಇದು ಒಂದು ಅಧಿಕೃತ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಮಾಡೋಣ. ಮುಂದೆ ತಾನೇನೂ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾನು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಹೆದರಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹೋಯಿತು ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ನಾನು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಸಾಯಂಕಾಲ ಅಥವಾ ನಾಳೆ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳ ನಾಯಕರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾವು, ನೀವು ಕೂಡ ಸೇರಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ಇವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸುಮಾರು ೩೦ ಅಥವಾ ೪-೦೦ ಗಂಟೆಗೆ ನಮ್ಮ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯನ್ನು ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಷನ್ ಡೆಲಿಗೇಟ್ಸ್ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೨-೦೦ ಗಂಟೆಗೆ ನಾನು ಮತ್ತು ಸಭಾಪತಿಯವರು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಲೇಟ್ ಆಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ೧೨-೩೦ ಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರೂ ಕೂಡ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಿಂದ ಅವರು ಬಂದಾಗ ಅವರನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು ಸಹ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿ ಎಂದು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಇವತ್ತು ಡೆಮಾಕ್ರಸಿಯೊಳಗೆ ಲೇಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಸಾಯಂಕಾಲ ಮತ್ತೆ ನಿಮ್ಮನ್ನೂ ಕರೆಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಸಹಕರಿಸಿ. ಯಾರಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಇದು ಅಧಿಕೃತ ವರದಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಮಗೆ ಇಷ್ಟೇ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ತಾವು ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು, ಅದರ ವಿವರಗಳು, ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಏನು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ತಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ತಾವು ಮಾಡಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆ. ಅವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿ. ಈಗ ವರದಿಯನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವವರೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು, ಟೀಕಿನ ಪ್ರಕಾರ ಹೋಗೋಣವೆಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ಮತ್ತೆ ಕಷ್ಟ ಆಗಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನೂ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ, ತಮಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಎಂದರೆ ಸೈನೋಗಳು, ಅಥವಾ ರಿಪೋರ್ಟರ್‌ಗಳು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಆ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಾದರೆ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ನಡೆಯಬಹುದು; ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಈಗ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ವೇಳೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳು

ಚುಕ್ಕೆಗುಂರಂತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಬಾಯಿ ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ನೀಡಲಾ ಉತ್ತರಗಳು ಸಂಗಮ ಮತ್ತು ಮೇಕೆದಾಟುಗಳನ್ನು ಪ್ರವಾಸಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ಶಿವಲಿಂಗೇಗೌಡ (ಸಾತನೂರು).—ಮಾನ್ಯ ವಾರ್ತಾ ಯಂವಜನ ಸೇವೆ, ಕ್ರೀಡಾ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಿಸುವರೇ ?

ಅ) ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಉಯ್ಯಂಬಳ್ಳಿ ಹೋಬಳಿ, ಸಂಗಮ ಮತ್ತು ಮೇಕೆದಾಟು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜವೇ ?

ಆ) ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ತಂಗಲು ಏನೇನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಜೀವರಾಜ ಅಳ್ಳಾ (ವಾರ್ತಾ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಯಂವಜನ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಕ್ರೀಡಾ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು).—

ಅ) ಹೌದು.

ಆ) ಸಂಗಮ ಮತ್ತು ಮೇಕೆದಾಟು. ಪ್ರವಾಸಿ ಬಂಗಲೆಯು ಕನಕಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕ್ಷೇತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರಿಗಳ ವಲದಲ್ಲಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆಯು ಡಿಸಂಕ ೯೯-೮೫ರಂದು ಪ್ರವಾಸಿ ಬಂಗಲೆಯ ಹೊಣೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅಲ್ಲಿ ೭ ಕೊಠಡಿಗಳಿದ್ದು ಅದಿಗೆ ಮತ್ತು ಭೋಜನ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಕೊಠಡಿಗಳು ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ತಂಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇದರ ದುರಸ್ತಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ ದುರಸ್ತಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿನ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ತಂಗಲು ಕೊಡಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ಶಿವಲಿಂಗೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಂಗಮಕ್ಕೆ ಹೋದಂಥ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಮೇಕೆದಾಟುಗೂ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಕೆದಾಟಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಸರಿಮಾದ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅರ್ಕಾವತಿ ನದಿಗೆ ಸೇತುವೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಜೀವರಾಜ ಅಳ್ಳಾ.—ಸಂಗಮ ದಿಂದ ಮೇಕೆದಾಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ಮೂರೂವರೆ ಮೈಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಸಡದಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸೇತುವೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ಶಿವಲಿಂಗೇಗೌಡ.—ಸಂಗಮಕ್ಕೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಹೋದ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಊಟೋಪಚಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ?

ಶ್ರೀ ಜೀವರಾಜ ಅಳ್ಳಾ.—ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ೧೫೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೊಠಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ತಂಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಪೇಕ್ಷೆಪಟ್ಟರೆ ಫಾಸ್ಟ್ ಫುಡ್ ಕಾಂಟರ್‌ನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.